

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Revoluția din Portugalia.

Biruința dreptății.

(*) În mica țărișoară din apusul Europei, în Portugalia, s'au întâmplat lucruri mari în zilele din urmă. Într'un miez de noapte s'a răsculat poporul din capitala țării, din Lisabona și cu câteva lovituri de tun, cu câteva focuri de pușcă, cu câteva vieți de om a răsturnat povara unei domnii păcătoase. Regele a fost alungat, slugile lui credincioase au fost depărtate dela cîrmă și prietini adevărați ai poporului au luat în mâinile lor frânele țării.

Firul telegrafic a împrăștiat vestea aceasta în toată lumea și mulți creștini pravoslavnici se vor fi bătut cu palma peste frunte și se vor fi întrebat: Ce va să zică asta?!

Nu e nimic altceva, oameni buni, decât că poporul unei țări bătute de nevoi s'a trezit și cu o ușoară încruntare din sprâncene a făcut să răsară biruitoare dreptatea lui sugrumată de veacuri.

Casa domnitoare care de zeci de ani o ducea tot în petreceri cheltuind nebunește și aruncând biruri grele asupra poporului muncit peste măsură, trebuia să plece, sfătuitorii mișei și petoși de argintul diavolesc — o anumită ceată de oameni bogați și suspuși cum e și la noi în țară — trebuiau să cadă, preoții fără de lege și fără Dumnezeu — să afle și de aceștia prin țara portughezilor — au trebuit îndreptați cu sabia către evanghelie; pentru că unde să se găsească răbdarea aceia de inger, care să sufere toate aceste?!

Nici nu vă puteți închipui iubii cititori ce jafuri să petreceau în nefecată țară Portugalia.

Regele, care era un tânăr nevrstnic, abar n'avea de ce se întâmplă între oamenii de sub oblăduirea lui — petrecea cu fete stricate din țara francească și seca pe zi ce merge visteria atutului, despre care-și închipuia că e cută pe seama lui, iar cele două părle cari să perândau la putere, în ca mai ca partidele din țara noastră, au recrutate dintr'o singură clasă de oameni bogați, lacomi și risipitori, cari socotind durerile mulțimii se foloseau puterea câștigată ca de-o pungă schisă pentru săturarea tuturor popor bolnave de pe lumea asta. Preoții acestei țări în loc să facă lumină în tenele aceia de păcate își dădeau coate

cu risipitorii și pe când ei huzureau de bine pe moșiile lor întinse, nu se gândeau la turma lor săracă și bolnavă. Atât au mers de departe acești conducători netrebniți ai țării încât într'o vreme au trebuit să închidă sute de școli, fiindcă nu mai aveau cu ce plăti pe dascăli.

Ei bine, neamul decăzut a lui Vasco de Gama, marele descoperitor, a trebuit să se ridice și ticăloșiile bogătanilor au trebuit răzbunate, pentru-că nu sunt nedreptăți pe lumea asta cari într'o anumită clipă să nu se răzbune.

Domnia fărădelegilor, a asupririlor și a volnicilor apasă și mânâncă până la o vreme, dar când lipitoarea acestei domnii se umflă de săturată ce e, atunci nu trebuie decât o mică adiere de mână ca să cadă de pe trupul bolnav al unui popor. Dovadă e Portugalia, al cărei popor treaz s'a scuturat o leacă și a aruncat în țărîna rege, miniștri și o întreagă ceată de lipitori și dimpreună cu ei un întreg fel de guvernare a unei țări.

Astăzi Portugalia este republică recunoscută de puterile Europei și nu așteaptă decât o muncă mare și cinstită, care să-i așeze din nou temelile zdruncinate. Teofil Braga, Alfonso Costa și ceilalți conducători ai poporului, cari au făcut revoluția din săptămîna trecută, făgăduiesc această muncă și noi ca nedreptăți frați a acestui popor de viță latină nu putem decât să le dorim toată liniștea și seninătatea muncii.

— Ca un popor asuprit și copleșit de năcazuri ce suntem nu putem să nu tragem câteva învățături din această întâmplare. Și noi dorim o schimbare a stărilor de astăzi, pentru-că și la noi se lăfăiesc aproape aceleași nedreptăți strigătoare și întocmai ca în Portugalia, și la noi se perindă la oala găunoasă a guvernării aceiași grofi și speculanți, cari ce e drept sunt împărțiți în două sau trei tabere, dar urmăresc aceleași interese potrivnice poporului apăsător și stors.

Noi încă am făcut odată revoluții și am cercat să ne îndreptăm soarta cu ascuțișul sabiei, dar acum când vedem cum se desfășură lucrurile, vedem că lupta ce trebuie să ducem noi trebuie să fie o luptă strânică și plină de foc, cu armele științei însă și fără moarte de om, pentru-că ori-cum dreptatea trebuie să biruiască odată.

Revoluția în Portugalia.

În săptămîna trecută toate națiunile și statele de pe rotogolul pământului întreg au văzut petrecându-se o întâmplare mare. Un tron s'a surpat și coroana a căzut de pe capul unui tânăr rege. Ca o flacără urlase și năpraznică a izbucnit focul revoluției în Portugalia. Luni, 3 Octomvrie n., după prânz, revoluția a izbucnit și 48 de ceasuri mai târziu, Miercuri, Regele părăsi Portugalia și revoluționarii stăpîneau toată țara. Totul s'a petrecut cu o repeziciune amețitoare și după două nopți de somn cetățenii se treziră că toată rînduitala țării, veche de sute de ani, s'a răsturnat.

Despre aceste mari întâmplări cari s'au vestit până în cele mai depărtate colțuri ale lumii dăm și noi știrile de mai la vale.

Cele dintîi știri.

Marți în 4 Octomvrie pe la prânz ziarul francez „Echo de Paris” a publicat următoarea telegramă, primită cu telegrafia fără fir:

Lisabona. 3 Octomvrie. Aici a izbucnit revoluția. Toată marina și o parte a armatei pe uscat s'a dat în partea revoluției. Vasele de război au bombardat (au tras focuri de tunuri) palatul regat. Pe străzile Lisabonei se luptă trupele revoluționare cu trupele Regelui. Șirurile telegrafice sunt tăiate. Trenurile s'au oprit.

Alte știri.

Telegrama de mai sus a fost telegrafiată la toate ziarele din lume și a făcut mare uimire pretutindeni. Toată lumea se întreba și aștepta știri nouă mai ales despre soarta Regelui Portugaliai. Iera temere că poporul infuriat îl va ucide împreună cu familia regală.

Mai târziu veniră alte știri. Se spunea întrînsele că revoluția a biruit și Regele a fugit, nu se știe unde.

Pretutindeni se punea întrebarea:

Unde-i regele?

Unele știri spuneau că Regele și cu mamă-sa s'au refugiat pe un vapor străin al Braziliei numit *Sao Paulo*.

Alții spuneau că a plecat la țară

Într'un castel al său, iar alții îl credeau ascuns tot în Lisabona. Vreme de patru zile Europa întreagă iera nedumerită: unde-i Regele? Se aflase că în zilele dintâi, când palatul iera bombardat, regele se ascunsese în pivnițele palatului regal, deoarece ghiulelele (gloanțele) tunurilor zdrobeau palatul în partea lui de sus. De atunci nu se mai știa nimic.

În sfârșit la 4 zile se află următoarea telegramă:

Gibraltar (port englezesc lângă Spania) 7 Octomvrie. Regele Manuel a sosit aici pe vaporul regal „Amelia.” Cu dânsul venise mamă-sa Regina Amelia, bunică-sa Maria Pia și unchiul său prințul de Oporto. Guvernatorul englez dela Gibraltar i-a primit și găzduit în palatul său. Toți membrii familiei regale sunt sănătoși.

Numai telegrama asta aduse deci lumină asupra soartei regelui și familiei sale. Scăpaseră pe un vapor regal și fugiseră părăsind țara în care avuseseră mărirea cea mai mare și care-i alungase.

Istoria revoluției.

Cele dintâi turburări.

Revoluția a izbucnit Luni în 3 Oct. cu o zi mai curând de cât se plănuse. Prijeul a fost uciderea deputatului republican *Bombarda*. Un ofițer nebun fusese închis în casa de nebuni, al cărei director era *Bombarda*. Directorul voi să-l potolească, dar în mânia sa ofițerul se năpusti asupra-i și-l ucise cu un revolver. Știrea se răspândi ca fulgerul prin capitală. Mulțimea nu credea că ofițerul a fost nebun, ci toți spuneau că a fost sănătos și că a fost pus la cale de guvern ca să ucidă pe unul din capii republicanilor.

Lumea se adună pe piață, începu să strige și să facă tulburări. Poliția sosi și se născu o încăierare. *Jos Regele! Trăiască Republica!* se auzeau mereu. Poliția izbuti să bată și se împrăstie lumea. Se credea că s'a făcut iarăși liniște și că mișcarea e potolită.

Dar nu, lumea împrăștiată și alungată se adună din nou în altă parte a orașului. Ea merse la cazarma de artilerie (tunari) și chemă pe soldați să-i vie într'ajutor. Ostașii numai decât prinseră și legară pe ofițeri și coboriră steagul regal de pe cazarmă. Mulțimea îl sfășie și-l făcu zdrențe.

Răscoala începe.

Acuma soldații și mulțimea se puseră în mișcare. Porniră spre o piață, numită *Avenida Liberdade* (piața Libertății). Aici se ținea un târg. Corturile negustorilor fură răsturnate și din bucățile lor se ridicară baricade adevărate mari apărători din grămezi de lemne, scânduri și alte lucruri. Lumea iera în fierbere mare. Toți strigau *Trăiască Republica, Jos Regele* și negustorii însuflețiți ajutau iei singuri la ridicarea baricadelor.

Mulțimea se înarmase cu puști și revolve. Armata condusă de sergenții majori (strajameșteri) merse la poștă și telegraf și tăie și strică sîrmele. În altă cazarmă, regimentul 16 de infanterie se ridică și iel. Colonelul și doi ofițeri încercară să-i oprească pe soldați, dar fură numai decât împușcați și muriră pentru Regele lor.

În vremea asta revoluția se întinse pretutindeni. Soldații de infanterie dela regimentul 16 plecară, conduși de sergenții lor majori la tunarii de pe piața Libertății și se uniră cu iei. Lume multă se alăturase la iei. Orașul iera în fierbere. Pretutindeni mișcare. Pe străzi strigăte de revoluție și lume care se adună cârduri și mergea la revoluționari.

Direcții își pierdură capul de spaimă. Numai încet iei se desmeteciră. Armata credincioasă Regelui fu scoasă și așezată pe un loc de unde iera de asupra revoluționarilor. Poliția întreagă fu adunată, dar nu era cine să-o comande, căci comandantul iei, nu se știe de spaimă sau fiind-că ținea cu republicanii, telegrafie ministrului de război că zace în pat de lingoare, venită fără de veste. Iel își blagoslovea poate boala asta cu noroc....

Neorânduială în tabăra regală.

Mișcarea venise atât de năpraznică și de neașteptată încât mai mulți miniștri se găseau încă la banchete și petreceri. Comandantul militar al orașului Lisabona și mulți ofițeri ierau la un loc de petreceri *Cascaes*, departe de 40 de minute cu trenul dela Lisabona. Revoluționarii opriseră trenurile și aceia nu se putură întoarce decât târziu cu automobile și trăsură.

Regele Manuel dăduse un banchet în cinstea lui *Hermes de Fonseca*, președintele republicei Brazilia din America. Regele și oamenii lui nici nu gândeau ce furtună mare se ridicase asupra capetelor lor. Iei cheuiau voioși, pe când afară mulțimea urla: *Jos Regele* și muzica înfloritoare a revoluției își trimitea sunetele iei spre palat.

Astfel în rândurile regaliștilor (oamenilor Regelui) iera mare zăpăceală și neorânduială. Oștirile regalistice ierau la început mai numeroase decât ale revoluționarilor, dar nu era cine să le poruncească. Capul statului major (marele sfat al ofițerilor) sosi abea a doua zi dimineața la 9 din *Cascaes*. Armata își perdu curajul, văzându-se rău condusă și cu ofițeri fără inimă.

Cele dintii lupte.

În portul Lisabonei ierau trei corăbii ale marinei de război. Partea cea mai mare a ofițerilor marinari iera republicană. Când aflară de cele petrecute, merseră pe uscat, luără caii dela birjari și îi încălecară. Astfel iei se puseră în fruntea răsculaților. Iera noaptea de Luni spre Marți.

Răsculații, conduși de ofițerii marinari, porniră spre palatul regal, numit *Necessidades*. Dar armata regală îi primi cu un foc ucigaș din *mitraileze*, adică niște puști-mașini, cari aruncă sute de gloanțe în vreme scurtă. Armata regală se ținu bine. Strigătele și cântecele revoluționarilor se schimbă rep-de în vaiete grozave. Puștile-mașini împrăștiară moartea printre iei. Sute de răniți și morți zăceau pe jos. Mulți fură prinși și închiși. Noaptea, altă-dată liniștită, fu plină de vaiete de moarte.

Revoluționarii se retraseră acolo de unde veniseră, pe piața Libertății. Cea dintii luptă se dăduse și revoluționarii fuseseră bătuti.

Revoluția se întinde.

Dar revoluția se întindea cu toate astea. La cazarma de marină, numită *Alcantara*, marinarii (soldații de pe corăbiile de război) se răsclară și coboriră steagul regal, arborînd în locul lui steagul roșu-verde al Republicei. Iera asta în zori de zi și abea se lumină, marinarii începură a trage în soldații regaliști,

cari înconjurau palatul regal, care e aproape de cazarma *Alcantara*. Trăgeau din ascunziș și făcură mari pagube în rândurile oștilor regale.

Palatul regal bombardat. Steagul regal cade.

Dimineața când se făcu lumină, trei corăbii de război ridicară și iele steagul roșu-verde al Republicei. Numai un vapor, *Dom Fernando*, rămase credincios Regelui. Se întâmplase și acolo o răscoală, dar fusese înăbușită. Celelalte trei vase de război se îndreptară spre palatul regal *Necessidades* și începură să tragă cu tunurile în iei dela o depărtare de o mie de metri. Numai decât al doilea foc de tun nimeri în prăjina steagului regal. Steagul căzu și palatul rămase fără steag. Lumea primi această întâmplare cu bucurie uriașă. Când steagul căzu, zeci de mii de piepturi scoaseră un singur strigăt de bucurie, căci vedeau un presemn bun.

Apoi alte ghiulele de tun căzură în turnul palatului, în ferestre, în încăperi și uciseră mulți din personalul regal. Casele dimprejur fură lovite deasemenea de ghiulele și multe se dărîmară. Locuitorii fugiseră înainte.

Sfârșitul luptelor.

Luptă asta ar fi ținut multă vreme, dacă vasele de război nu ar fi fost pe partea revoluției. Iele bătură necontentit cu tunurile în toate locurile unde ierau oști regești.

Orașul răzbuia de focurile tunurilor mari și grele de pe corăbii. Oștile regești aveau pierderi mari ceea-ce le descuraja tot mai mult. Una câte una începură a trece în partea răsculaților. Aici ierau primite cu mare bucurie. Oastea regească slăbea văzând cu ochii.

Dacă Regele însuși ar fi ieșit din palat și s'ar fi pus în fruntea armatelor sale, de bună seamă inima ostașilor s'ar fi întărit și ar fi putut să bata pe răsculați, mai ales la început când răsculații ierau puțini.

Dar Regele se ascundea prin pivnițele palatului și nu se arăta. În vremea asta răsculații năvăleau tot mai furioși și luptele pe străzi erau foarte înverșunate.

După 30 de ceasuri de lupte îndirjite, armata regească ridică steagul alb și se predă. Tunurile tăcură, puștile nu mai răpăiau. Cel din urmă vas de război, „*Dom Fernando*” care fusese credincios Regelui se predă și iel. Republicanii ierau stăpâni orașului.

Mulțimea se vărsă pe străzi cântând cântece de biruință. Armata se înfrăța cu poporul iar străzile ierau sămănate cu morți și răniți. Iera o vedere grozavă. Groaza morții se împărechea cu bucuria și însuflețirea biruinții.

Fuga Regelui.

În graba cea mai mare, fără bani, numai cu hainele ce aveau pe dânsu, așa plecară Regele Manuel cu mamă-sa Amelia, cu bunică-sa Maria Pia și cu unchiul său Ducele de Oporto cu vaporul din Lisabona. A treia zi sosiră la Gibraltar, un port stăpânit de englezi pe coasta Spaniei unde-i primi guvernatorul (stăpânitorul) englez al portului.

Proclamarea Republicei.

În Portugalia a fost proclamată republica. De acum încolo în fruntea statului nu va mai fi un Rege cu coroană pe cap ci un slujbaş ales pe un

an doi sau trei, numit *președinte*. După trecerea timpului pe cât e ales, iel va trebui să plece și se va alege altul. Un om ca acesta nu va mai avea atâta putere ca un Rege și aleșii poporului vor conduce statul după dorința lor.

Celelalte state au recunoscut republica Portugaliei aproape toate.

Telegrafia fără sîrmă în revoluția portugheză.

Cu prilejul revoluției telegrafia fără sîrmă a avut mare parte la trimiterea știrilor în toată lumea. Răsculații tăiaseră toate firele de telegraf și telefon, căci dacă știrea despre revoluție s'ar fi aflat prea de grabă, armata și locuitorii din țară ar fi venit la Lisabona să ajute pe Regele Manuel. Trenurile au fost de asemenea oprite de a umbla.

Străinătatea a aflat știri despre revoluție prin telegrafia fără sîrmă, o născocire minunată a italianului *Marconi*. Vaporul nemțesc *Cap Blanco*, care se afla în portul Lisabonei avea o mașină de telegrafie fără sîrmă. Cu ajutorul iei ziariștii străini au trimis telegrame la *Marsilia* în Franța, unde se afla de asemenea o mașină de acest fel, care a prins vestile trimise prin văzduh. Depărtarea dela *Marsilia* la Lisabona e de 1250 de kilometri. Va să zică telegramele au venit prin aer la depărtarea asta până la *Marsilia*, fără ca să fie trebuință de sîrmă.

Din *Marsilia* apoi telegramele au fost trimise mai departe cu telegraful celalalt, de sîrmă, spre Paris, Berlin, Londra, Viena, București și alte orașe. Numai astfel s'a aflat despre revoluția din Portugalia.

Conferința partidului național.

Nu sînt semne de pace.

În ziua de 4 Octomvrie st. n. comitetul executiv al partidului național românesc a ținut în Cluj o sedință condusă de bătrînul și de toți cinstitul președinte al partidului, dl. *Gheorghe Pop de Băsești*. Dl. *Dr. Iuliu Maniu* a dat seamă despre starea și mersul politicii noastre.

Dl. Maniu a spus, că lucrurile în politică nu s'au schimbat în bine pentru noi. Prigonirea și purtarea dușmănoasă a guvernului către noi ține și acum ca și mai înainte. Tot odată dl. Maniu a cerut să se ia hotărîri pentru lucrările din viitor ale partidului spre a lupta împotriva prigonirilor și apăsărilor ce ne vin dela guvern.

Comitetul a ales o comisiune mai mică din sînul său care va lua hotărîri asupra lucrurilor politice ce se ivesc în fiecare zi, deoarece comitetul nu se poate întruni atât de des. În comisiunea aceasta au fost aleși toți deputații români naționaliști (dnii *Dr. I. Mihalț*, *Dr. A. Valda*, *Dr. Șt. C. Pop*, *Vasile Damian* și *Dr. Nicolae Șerban*) apoi dnii *Dr. Vasile Lucaci*, *Dr. Aurel Vlad*, *Dr. Iuliu Lement*, *Vasile Goldiș*, *Dr. Iuliu Maniu* și *Dr. Valer Brătîște*. Despre aceste hotărîri s'a publicat un comunicat oficial.

Din cuvintele rostite în darea de seamă a d-lui Maniu vedem, că guvernul nu și-a schimbat prigonirile și duș-

mănia împotriva noastră și că starea politică în care ne aflăm nu s'a schimbat. Din aceste putem scoate că partidul național și oamenii lui nu cred în vorbele mincinoase ale guvernului despre pace, căci dacă ar umbla să ne impace de sigur nu ne-ar lovi și în țepa cu prigonirile lui, cu împușcări de oameni, cu vitejiile jandarmilor și cu goana după tricolor.

Cu alte cuvinte nu sunt semne de pace ori-cât ne cântă guvernul și ziarele sale despre pace și bună învoire, căci pacea nu se începe cu măciuca, ci cu blîndețea și cu fapte bune.

Proces de agitațiune împotriva d-lui Vasile Goldiș.

Nu e destul că ne-au luat cu mișelii și bani cercurile românești, dar mai fac și procese împotriva celor mai buni dintre fruntașii noștri. Dl. Vasile Goldiș, fostul candidat la Radna, a primit o citație dela procurorul din Arad pentru un proces de „agitație”. Dînsul ar fi „ațîțat” pe alegătorii săi împotriva păcătoșilor cari țineau nu cu Tagányi, dar cu rachiul și papricașul lui Tagányi. Și ce-i mai grozav: martorii aduși de procuror se pare că sînt doi români, *Mitru Bocicu* și *Ioan Bocicu* și notarul comunal. *Mitru Bocicu* ar fi primar și al doilea crișmar în Șoimoș. Ori cine ar fi, iei sunt coade la toporul străini, care taie codrul verde românesc.

Dar dl. Goldiș e un luptător neînfriecat, pe care nu-l vor speria asemenea prigoniri.

Știrile de aviațiune.

Aeroplanul Vlaicu la manevrele române.

La manevrele din acest an ale armatei române se vor face încercări și cu aeroplanul dlui *Aurel Vlatcu*. Dl. Vlaicu a primit dela ministerul de război o adresă, prin care ieste chemat a lua toate măsurile pentru a-și duce aeroplanul pe câmpul manevrelor regale dela *Slatina* (județul Olt). Mașina a fost desfăcută și încărcată într'un tren militar și a pornit spre câmpul de manevre.

Ajunghînd la *Slatina*, aeroplanul a fost numai decît montat, adecă încheiat. Rostul aeroplanului la manevre și în război ieste de a face zboruri peste locurile unde se află dușmanul și de a afla locul unde sunt așezați ostașii lui și în ce număr sunt, ce mișcări fac, încotro merg și de unde vin.

În felul acesta aeroplanul poate aduce mari foloase în război, căci dacă o armată află știri hotărîte și sigure despre dușman, îl poate birui mult mai lezne.

Un premiu pentru Vlaicu.

Guvernul românesc a hotărît să dea îndrăznețului nostru aviator *Aurel Vlatcu* o răsplată pentru minunata lui născocire. Răsplata va sta în o sumă de bani, anume 51.000 de cor. Guvernul românesc a mai hotărît să comande pentru armata românească un aeroplan (mașină de zburat) făcut de Vlaicu.

Scrisorile Bădicului Ion.

Alți oameni — alte vremuri.

Împărțirea oamenilor în domni și slugi, în stăpînitori și stăpîniți e veche, e deodată cu ivirea omului pe pămînt. Legăturile dintre stăpînitori și popoare însă s'au schimbat în cursul veacurilor foarte mult. În vremile mai depărtate puterea, în zilele de azi avuția împart pe oameni în stăpîni și slugi. Dreptul măciucii, dreptul pumnului era odată hotărîtor chiar și între doi vecini, între doi păstori de turme. Astăzi oamenii singuratici nu pot să-și mai facă dreptate după dreptul pumnului. Astăzi mari proprietari de pămînt, mari boieri nu mai pot să-l pedepsească pe om fără de judecată. Dar n'a perit nici azi dreptul pumnului de tot, numai s'a schimbat numirea și se chiamă azi putere de stat.

Aceasta putere de stat, fie prin principele sau regele țării ori sultanul ei, fie prin așa numitul guvern, cearcă să mai țină în viață și azi așa numitul drept al pumnului, dreptul celui mai tare, în unele țări. Nu ca singuratici împotriva singuraticilor să se folosească de acest drept, ci puterea de stat împotriva tuturor.

Ceea-ce era la noi un nobil, un nemeș înalte de 1848, este azi, de pildă, țarul Rusiei peste toată mulțimea aproape nenumărată, a locuitorilor împărăției sale.

Acel Țar crede că din mila lui Dumnezeu el e stăpînul, el e făcut să poruncească, iar milioanele de supuși să-l asculte orbește, și tot orbește să meargă pe drumurile arătate de el, chiar și dacă drumul acela ar fi să ajungă la muncă silnică pe viață în Siberia. În țara lui e în floare și azi spânzurătoarea, — furcile de urîtă pomenire de pela noi.

Așa a crezut fostul sultan al Turciei, *Abdul Hamid*, așa mai cred încă unii domnitori de azi. Pretutindenea unde domnirea e încredințată unuia singur, unde nu ieste minister pe lângă domnitor, sau unde acest minister e numai o vorbă, dar nu are nici o putere, se vede felul de gîndire a veacurilor trecute, pretutindenea cred stăpînitorii că largă masă a popoarelor e făcută numai să le slugească lor personal. Astfel, odată, sute și mii de iobagi slugeau pentru binele și fericirea unui conte sau baron.

Dar astăzi sunt alți oameni, alți supuși, și oamenii schimbă vremile. Astăzi supușii arată stăpînitorilor că dreptul celui mai tare nu-i mai îngăduit să-l folosească nici regii și împărații. Mințile azi se luminează, supușii pricep tot mai bine, că și ei sunt oameni, cu trup și suflet ca și regii, și dacă sunt așa, așteaptă ca stăpînitorii să vorbească cu ei ca cu nește oameni, nu să le iasă în cale cu biciul ca la niște dobitoace. Dacă nemeșul azi, din marea întâmplare că s'a născut nemeș, nu mai poate cere zile de robotă pentru îngrășarea sa, — supușii de azi le arată domnitorilor că nici ei n'au nici un drept să scoată toate bunătățile dintr'o țară și să le folosească pentru binele și fericirea lor.

Cu cât oamenii se vor lumina mai tare, cu cât va pricepe mai bine demnitatea lor de oameni, cu atîta prăpastia dintre stăpîn și slugă, dintre domnitori și popoare va trebui să se umplă. Aceasta veche prăpastie n'a ursit-o Dumnezeu, ci au săpat-o lăcomia oamenilor. Dumnezeu ne-a făcut pe toți frați, om și om, nu stăpîn și slugă. Cu cât vor pricepe mai mult popoarele lucrul acesta, cu atîta stăpînitorii vor trebui să cadă mai

tare pe gânduri, și să-și schimbe chipul lor de-a vedea și de-a pricepe lumea. Altfel Tronul lui de domnitor în zilele de azi vedem că nu numai se clatină, ci se prăbușește sfărmat în mii de fărâme, ca să nu se mai poată înălța nici odată.

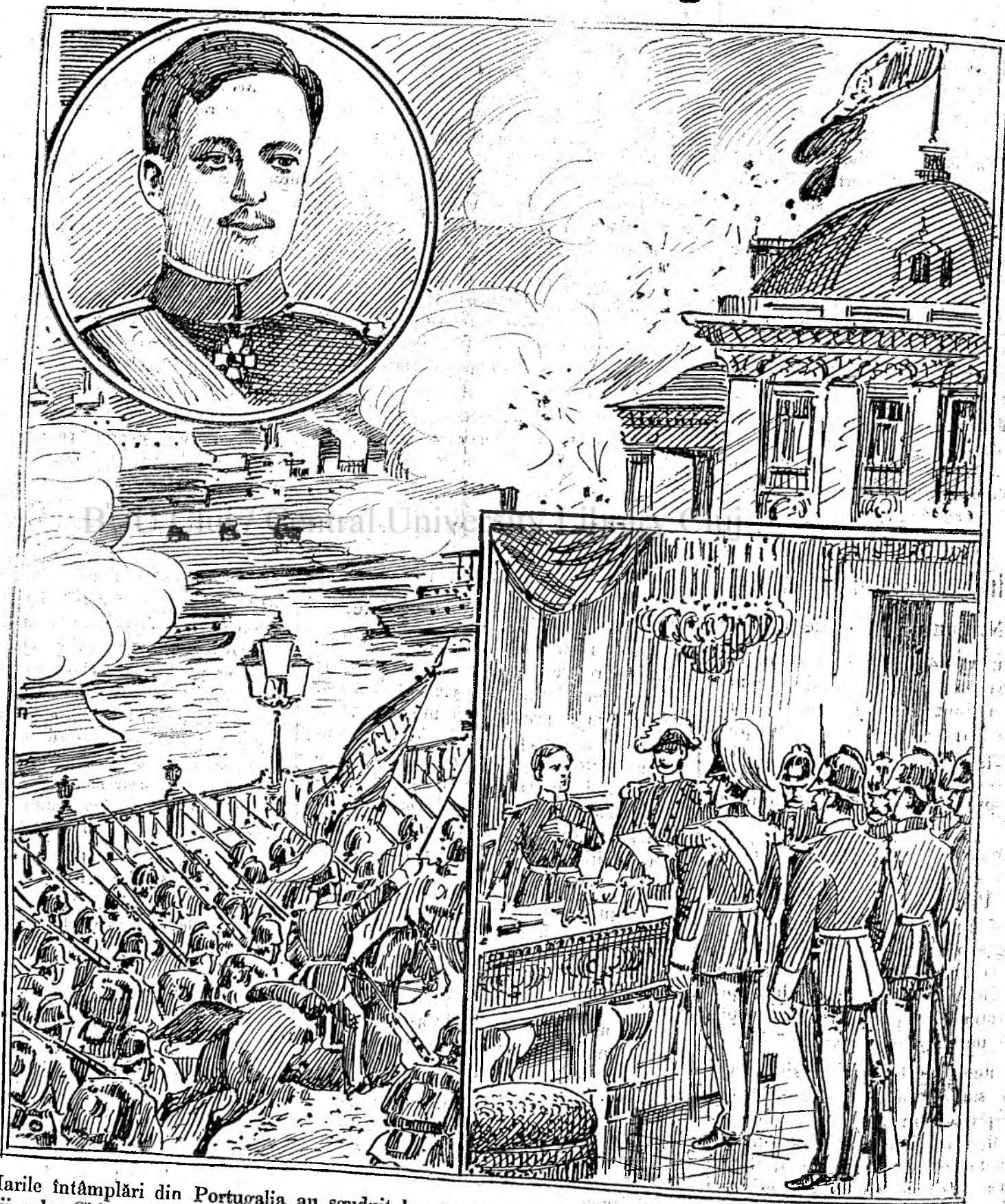
Gândurile acestea mi-au venit în minte, dragă cumetre, azi când citesc în gazete că în Portugalia s'a răsculat poporul, a alungat pe regele tinăr Manuel, și a vestit un nou fel de domnie, fără împărat sau rege, a întemeiat republică.

Portugalia e o țărișoară chiar la marginea dela apus a Europei. O țărișoară lun-

găreață, lipită c'o coastă de Spania, cu cea-laltă de mare. Locuitorii ei abea vor fi câți români suntem noi în Ardeal. Limba lor se aseamănă cu a noastră, sunt și ei un popor cari au pornit dela Romanii cei bătrâni. Cum stau cu țara lângă mare, pe vremuri au fost corăbieri vestiți, au descoperit mult pământ nou în depărtarea mărilor și au pus stăpânire pe el. Au avut deci multe colonii prin America și Africa. Au fost popor foarte bogat odată. De firea lor, ca oameni cari trăiesc la miazăzi, sunt iuți, aprigi la mânie, pregătiți să sară, cu arma'n mână, la cel întâi semnal de primejdie.

În vremile din urmă, în suta de trecută și în cea de acum, acest popor tughez a început să nu prea aibă puteri mari străine le-au luat coloniile, având lor din lumea nouă. Alteori micile popoare din colonii s'au ales ele regii și stăpânii lor și s'au scuturat de jugul Portugaliei. Orașul lor de scaun, Lisabona, în vechiul 18-lea a fost înghițit de un cutremur, lângă toate nenorocirile venite asupra țării pe care au sărăcit-o, stăpânitorii ei din vremea din urmă au urmat să trăiască mai degrabă în pompa cea mai mare, cheltuind o groază de bani, ca pe vremile bune de mai înainte.

Revoluția din Portugalia.

Marile întâmplări din Portugalia au sguduit lumea întreagă. Un Rege tinăr, abea de 20 sau 21 de ani, a pierdut coroana țării sale. Chipul lui se zărește sus în colțul sting al ilustrației noastre. Jos însuș armata lui merge spre palatul regal spre a da năvală asupra lui. Sint soldații și ofițerii de marină cari i-au jurat credință lui și steagului ce îl făcea încă pe el. În timpul acesta, în palat Regele se sfătuia cu miniștrii săi și unii îi propuneau să abdice de Tron, adică să se retragă de bună voie de coroană, cum vedem în chipul al treilea din colțul dela dreapta. Au fost zile de mari suferințe pentru un Rege și viitorul unui popor se plămădea în frământări uriașe. Când privim chipul acesta, grozav al tunurilor, răpăitul puștelor și glasul miilor de asupriți cerând dreptate. Iar picioarele puștelor se clatină pare-că și Regele cuprins de jalea rușinoasă a nedreptății, asupririi și a ticăloșirii bătute pe pot cădea, dar popoarele trebuie să trăiască și să meargă înainte și peste sînge și trupuri moarte!

Poporul obidit și asuprit a prins de mult să se frământă, să fiarbă de năcaz și durere, și mulți deputați de-ai țării vesteau nenorocirea ce se apropie ca un nor plin de furtună, de Portugalia. Asta încă pe vremea tinărului rege Manuel de azi, a lui Don Carlos. Curtea crăiască făcea cheltuieli nebune. Plata ce-o trăgea regele — lista civilă cum se chiamă — nu-i ajungea, și se întindea, împotriva tuturor drepturilor, la visteria țării. Țară mică și săracă fiind Portugalia, nu putea să-i dea domnului său atâta plată ca alte țări mari. Dar mintea trebuia să-i spue să se 'ndestulească cu mai puțin, și să nu voiască să fie tot așa de împărat mare ca cel din Anglia, ori Germania, împărății mari. Că și la noi pe sate dacă un țăran de stare mijlocie vrea să țină pas cu omul foarte avut, se nenoroceste.

Don Carlos însă n'a voit să știe nimic, ci cheltuia mereu. Atunci, în 1 Faur 1908, când se plimba în trăsură un glonte l-a atins pe el și pe-un fiu de-al lui. Amândoi au murit.

Se credea: asta-i o învățătură pentru toți regii fiitori din Portugalia. Nici unul nu va cheltui mai mult decât are, și va vedea de binele poporului. Vine la domnie fiul lui, Manuel, cel ce azi e alungat. Băiat tinăr, încă necăsătorit, la toată întâmplarea nu ar fi cheltuit mai mult decât avea. Dar pe lângă el era curtea crăiască, dedată cu mulți bani, și aceasta curte l-a silit să facă păcatul cel ucise pe tatăl său: să se întindă la visteria țării. Luni de zile nu erau bani nici atâția ca să-și poată lua funcționarii țării plățile.

Când poporul a văzut, că învățătura dată acum doi ani trecuți nu plătește nimic, s'a răsculat, miliția a dat mâna cu răsculații și în 24 de ceasuri Manuel nu mai era rege, Portugalia nu mai era regat, ci republică. A zis poporul: nu mai ținem noi rege pe care să trebuiască să-l ascultăm și de-i rău, până la moarte, ci punem un president pe treori pe un an. Dacă-i bun îl putem alege iar, dacă nu — drum bun.

Șunându-ți drept, mie-mi place treaba asta, cunetre. Dar mi-ar fi plăcut să se facă schimbarea fără nici o vărsare de sânge, așa cum s'a întâmplat nu de mult în Turcia.

Numai n'ai ce-i face. Portughezii sunt mai iuți la mânăie.

Te las eu bine!

Cumătrul tău

Bădicul Ion.

Adunarea „Astrei” la Vale.

Deschiderea adunării și raportul.

Dumineca trecută despărțirea Săliște a Asociației și-a ținut adunarea anuală în Vale.

Toată cărturărima din acest cerc a ținut să salute la aceasta adunare pe cei mai tineri membri ai comitetului central, fala cărturărimii noastre din Ardeal, Dr. Ion Lupaș și Ion Agârbiceanu, membri ai acestei despărțiri.

Cum urcam pe o potecă prin cucuruziște și era mai mare dragul să vezi largul loc din jurul școlii, umplut cu cetele de țărani și țărance în binecunoscutul nostru port, cari cete, cete adăstau în o ținută cuviincioasă.

Cerul ne împărțase de-o vreme frumoasă așa că adunarea s'a ținut afară sub bolta cerului.

Punct la orele 2 bătrânul doctor Oalefariu, cel cu inima veșnic tină, a deschis adunarea cu o frumoasă vorbire, cu care arată pe scurt rostul acestui așezământ și spicuind câte ceva din lucrările anului trecut, arată căile pe cari ar trebui să se stărne în viitor.

Secretarul Antonie Gherman citește raportul comitetului. Din el se vede că despărțirea Săliște e una dintre cele mai muncitoare.

Amintesc numai prelegerile cari s'au ținut în număr frumos. Singur protopopul Lupaș a ținut peste 20 de prelegeri vrednice de a le pomeni aici, că de când a venit el în întreg cercul se simte o mișcare mai vie în cărturărimă și popor.

Ca cunoscător al trecutului nostru a vorbit aproape în fiecare comună despre trecutul ei, luptele ce le-au dus înaintașii noștri pentru păstrarea limbei, a legii și moșiei strămoșești și a îndemnat pe oameni ca numai să păstreze și să-și sporească comoara câștigată cu atâta trudă. Mai ales că cu toate plângerile noastre, vremurile de astăzi nu sunt așa de măștere ca în trecut.

Conferința părintelui Dr. Lupaș.

Și aici a vorbit despre trecutul acestei comune. A arătat că Valea făcea parte împreună cu satele mărginașe din ducatul Amnașului, că pe vremuri s'au ținut de țara românească.

Sașii Iacomi au căutat să i aducă sub stăpânirea lor și să-și facă clăcași. De aici au pornit apoi multe procese între ei și Sași. Cum însă în lumea aceasta se întâmplă adeseori că Turcul te bate, turcul te judecă, așa și cu ei, plângerile au fost zadarnice. Te miră însă stăruința lor. Băteau de atâtea ori drumurile Clujului și ale Vienei, pe vremea când se umbla cu săptămânile până la Viena și cu primejdia vieții.

Dela o vreme se vede că și domnii de sus au văzut că aici nu e lucru curat, de aceea au trimis o comisie care să cerceteze la fața locului plângerile oamenilor. Aceasta comisie aștat vr'o două luni prin mărginime. A fost și în Vale. Și a rămas protocolul ce l'au luat domnii atunci. Din el se vede cum a lucrat comisia, asculta pe cei mai bătrâni din sat. Aceștia în povestirea păsurilor lor spun toate asupririle, toate apucăturile prin cari sașii voiau să-i robească. Le luau dijmă prea mare. Când îi prindeau prin Sibiu îi închideau și îi țineau acolo până nu iscălea că vor da atâta dijmă cât cer ei.

Ne-a povestit apoi întâmplări din trecutul bisericii, năcazurile preoțimii și svircolirile lor pentru a-și duce măcar traiul. Sătenii îi sorbeau cuvintele, căci le plăcea să asculte povestea moșilor și strămoșilor lor. Și avem nădejdea că indemnurile ce le-a scos părintele protopop din povestea trecutului, indemnuri pentru lumină și bunăstare, au aflat răsunet în inimile Valenilor. Aceasta e răsplata mai mare, decât aplauzele insuflete ce au acoperit vorbele din urmă ale dlui protopop.

Conferința părintelui Ion Agârbiceanu.

A urmat la cuvânt părintele Agârbiceanu, vorbind despre credințele deșerte. Bland la graiu ca un apostol, cu bunătate de copil în privire, dar hotărât în vorbă, arată mai întâi izvorul de unde se trag credințele deșerte. Le-am moștenit odată cu sângele nostru dela strămoșii noștri romani, cari erau păgâni

o parte; iar altă parte s'au născut din înțelegerea greșită a învățăturilor creștinești. Pagubele ce ni-le fac sunt foarte mari. Căci mai întâi împiedecă luminarea sufletului, ca niște pete negre, dar fac și pagube materiale. Gândiți-vă numai la sărbătorile băbești. Câtă putere să pierde în acele zile. Apoi banii, bucatele și alte lucruri cu cari îngrășe pe cei cu păscălie și pe ursitoare. La urmă arată cu dovezi din sf. scriptură și din mintea omească, că aceste lucruri sunt deșerte și ne îndeamnă să le părăsim.

Cuvântarea a fost ascultată cu drag de oameni. Bine ar fi să-și urmeze oamenii sfaturile cuprinse în ea.

Am cercetat apoi interesanta expoziție de poame și țesături așezată în școală.

Dintre exponenții de poame s'a lăudat mai mult colecta d-lui notar Chirca, ca cea mai bună. Dânsul a expus soiurile cele mai nobile, mai rentabile și mai mănoase în ținuturile noastre. S'a premiat colecta de poame din Sibiel și Căcova.

S'au premiat și 2 exponenți de țesături.

O hotărâre bună.

Vreau să stărnesc puțin asupra unei propuneri a farmacistului Banciu din Săliște. Arătând numărul înfrigorant de mic al membrilor Asociației, propune mijloace pentru a spori acest număr.

Membrii Asociației să poarte un semn (nasture etc.) oare-care, ca să se știe cine e membru și cine nu, apoi ca nimenea să nu poată purta o tistie, vr'un oficiu, fără a fi membru la Asociație. Această propunere o recomandăm cercurilor competente.

În urma acestui indemn s'au înscris îndată o mulțime de membrii noi ordinari încasându-se suma de 400 cor. S'au împărțit 44 broșuri populare pentru bibliotecă.

S'a ales apoi un nou comitet intrând și dl protopop Lupaș ca vice-prezident și părintele Agârbiceanu. Incolo puține schimbări.

La urmă dl prezident mulțumind pentru onoarea ce i-a încredințat și pentru interesul ce s'a arătat atât din partea cărturarilor cât și a poporului a închis ședința la 5^{1/2}.

A fost una din cele mai frumoase adunări ale Asociației. Afacerile administrative s'au isprăvit pe nevăzute, așa că partea cea mai însemnată au fost cuvântările. Așa ar trebui să fie peste tot locul, nu tot povești seci de paragraf.

S'a servit apoi în școală o gustare pentru străini, unde, lucru rar, au luat parte și câțiva țărani din loc și jur.

Aici încă a vorbit frumos directorul despărțirea noastră, dl Lupaș pentru violul prezident, părintele Vlad pentru membrii comitetului central, cari sunt și membri în despărțământul nostru, părintele Ittu pentru Dr. Lupaș, iar Dr. Comșa pentru aceste frumoase manifestări de viață. Corul inv. din Săliște a cântat frumos. În amurg ne-am împrăștiat, iar tineretul a petrecut până în zori de zi.

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în

inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Literatură și știință

Din cântecele lui Ștefan Vodă.

Foileana bobului
Pe apa Birladului
Toată ostirea mi-se lasă
Și prin codru mi-se'ndeasă.
Pe cel drum, pe cea cărare
Se zărește mare pară.
Vin Turcii de prăpădesc
Pământul moldovenesc.
Ștefan Vodă Domn Cel Mare
Ca un smău șade cdlare
Și mereu mi-i tot pândeste
Și pe noapte mi-i cosește,
Și mi-i bate, mi-i omoară
De se duce vestea'n țară.

Să ne păstrăm naționalitatea.

Conferință cetită la adunarea cercuală a
despărțirii Agnita a „Asociațiunii”, ținută
în Cincul-mare în 16/28 August.

De Eugen Muntean, preot.

Ori-ce popor se deosebește de altul prin limba, tradițiunile, obiceiurile și portul său național. Așa și poporul nostru. El ține cu sfințenie la cele învățate dela strămoși, și nu este putere lumească să-l poată desbăra dela ceea ce i-a intrat în sânge, fie apoi bine ori rău.

Dar cum suntem, știm pune la respect pe cei-ce ne încunjură. Iar dacă totuși se ivește câte o greșală sau patimă, e a se căuta în lipsa școlii și în sărăcie.

Acestea sunt și pricina unor scaderi ale românilor noștri, din părțile acestea, unde românii mai în trecut erau săraci în avere și cultură. Săzii, tari în avere și învățătură, ne-au împedecat și nu ne-au lăsat ca să ne desvoltăm, după cum o cerea aceasta duhul frii noastre de un popor ager și dornic de înaintare.

Dar vorba veche: „toate până la o vreme”. Am început în jurul lor a ne mai ridica și noi, căci am învățat multe lucruri folositoare dela ei. Și dacă am fi învățat tot ce e bun, i-am fi întrecut, căci pe Român l'a dăruit Dumnezeu cu fire ageră și deschisă.

Dar vorba românului, „unde e câștig, e și pagubă”, în legăturile noastre cu străinii, am suferit pagubă în limbă și portul nostru național.

E frumos și bine când cineva știe mai multe limbi, rău însă atunci, când își împerechează limba, când și-o corcește. Așa: mă duc la „grundbuch”, „wiesen” ori „hutweid”, în loc de: mă duc la „cartea funduară”, (sau cadastru), „livadie” ori „pășunit”, și „weisenvater” în loc de „tutor orfanal”, și alte expresiuni ori cuvinte, în locul cărora de ce să nu folosim mai bine cuvinte românești, căci ne stă mai bine, și sună mai frumos.

Toate aceste precum și alte lucruri folositoare și românești numai în școală românească, din cărți și gazete românești se pot învăța. Procurăți-vă deci — dacă nu unul singur, mai mulți împreună — cărți și gazete românești, pe cari să le cetiți în lungile seri de iarnă, în Dumineci și sărbători. Oă ce folos veți trage din cetitul lor vă vor putea spune aceia dintre d-voastră, cari și până

acum au urmat această povăț. Căci să credeți, nu e destul ce învață omul în școală ci trebuie să se mai deprindă după aceea și el de ei. Să nu credeți, că doară oamenii învățați, domnii, ceia ce știu, știu tot numai din școală, nu, ci cele mai multe le-au învățat după aceea, din cărți și gazete.

Mintea omului dacă nu se deprinde, ruginește și ea, întocmai ca plugul iarna când nu-l folosești.

Insuflețitul dascăl român, poetul Gheorghe Sion, a cântat în versurile sale: „mult e dulce și frumoasă, limba ce o vorbim, altă limbă armonioasă ca ea nu găsim”, iar de moștenire am căpătat îndemnul: „vorbiți, scrieți românește pentru Dumnezeu” și când am călea porunca aceasta, am face un păcat, precum păcătuim când furăm. Și e păcat a-ți batjocori limba, legea ta.

Așa și cu portul, îmbrăcămintea noastră națională.

Nouă românilor ne-a fost dat să avem cel mai curat și mai frumos port de pe fața pământului. Și iată noi și în contra acestuia păcătuim, căci ni-l corcim și schimonosim.

Azi dacă te uiți la unele dintre femeile noastre, nu știi ce sunt, țigance, săsoaice ori unguroaice, așa sunt de pistruițe și schimonosite la haine. Iată ce am pățit eu odată: M'am întâlnit cu o româncă dela sate, care mi-a dat binețele. Dar eu cum nu am înțeles ce a zis, ci am văzut-o numai mișcându-și capul și îmbrăcată cu haine străine, zdrențe de boltă croite coala domnește, am cugetat că e săsoaică și ridicându-mi pălăria, i-am răspuns săsește *gandoch*, adică bună ziua. Prin aceasta să vede că am muștrat-o, căci altă dată, mai târziu, întâlnindu-mă din nou cu ea, s'a apropiat de mine și mi-a sărutat mâna. Dar ce să vezi, se schimbaseră femeia. Purta haine românești, țesute.

Bine ar fi când ar păți multe românce de ale noastre — cari-și batjocuresc portul lor — câte o rușine de aceasta împreună cu învățătură. Căci românele noastre păcătuiesc când se înțortonează cu câte zdrențe străine și mătăsurii scumpe, care să nimeresc pe ele ca nuca în părete.

Noi suntem un popor sărac și numai pe cale de a ne ridica în rîndul celorlalte neamuri, mai culte și mai bogate. E cu cale deci să ne ridicăm în îmbrăcămintea peste ele?

Românașii noștri încep iarăși a-și lua drumul pribegiei, pornesc iarăși la America. Și aceasta e fac nu de bogați ce sunt, ci mănăți de sărăcie, iar nevestele se împopoțonează, pe banii câștigați cu sudori, cu haine scumpe din bolta sau prăvălia străinilor, cari își bat joc de noi, în loc să plătească din capete pe la bănci ori boltași, ori apoi să pună la o parte „bani albi pe zile negre.”

Ele iau pâinea din gura copiilor. Păcatul acesta este tare lătit în părțile acestea.

Dar prin îmbrăcămintea scumpă călcăm nu numai poruncile bisericesti, ci păcătuim chiar în contra neamului nostru românesc.

Și săracul război de țesut odinioară atât de iubit și îndrăgit de strămoșii noștri, a ajuns azi de batjocură și ocara negustorilor străini

Femeilor, întreceți-vă la înmănuirea acestor, la flodori și pui, în războaie și nu în volane și pantlinci din bolte.

La cele de pe Olt, Bran ori Săliște de ce nu le este rușine cu ille lor, albe ca spuma laptelui și curate ca sufletul românesc, cu cătrînțele, șorțurile și fotele lor, ce scilipsea ca ochii lor negri și frumoși?!

Lăpădați din port ce e străin și purtați ce e românesc!

Dar să mai amintesc aici în legătură cu defectele amintite pe unul, care deasemenea e lătit între românii noștri, și acesta este: desprețuirea meseriilor și în legătură cu aceasta neprijinirea comercianților și meseriașilor noștri. Noi românii în trecut nu am avut dreptul să învățăm nici carte nici meșteșug, și când ni s'a îngăduit aceasta mai târziu s'au pornit toți pe învățătură — cum e și în ziua de azi — ca să se facă toți domni, iar meșteșugul era desprețuit. Urmarea e că nu avem meșteșuguri și comercianți destui.

Un băiat de român dacă e dat la școală la oraș, vrea să se facă domn și dacă cumva se potighește în vre-o clasă, tatăl său îl aduce acasă și-l pune la plug, în loc să-i caute vre-un loc la vre-un meseriaș, ca să învețe vre-un meșteșug. Aceasta e o mare greșală, căci vedeți bine cu toții, că pământul nu crește și scade, iar oamenii se înmulțesc. Așa de pildă: un părinte are 5—6 copii. Toți se însoară acolo în sat împărțind puțină moșie, așa că abia pot trăi. Nu ar fi oare mai bine când măcar jumătate din ei ar intra la meșteșug unde de sigur, le va merge mai bine ca acasă?

Nu vi-se rămânește la boltașii și meșteșugarii străini, îngrășați cu banii noștri? Uitați ce mai train due ei!

Dar vor fi unii cari vor zice „apoi ai noștri nu pot trăi.” E adevărat, dar și la aceasta suntem tot noi de vină, căci nu ne sprijinim unii pe alții, nici nu ținem unii la alții cum fac alte națiuni, cari rid de discordia și dușmăniile noastre. Altă nație decât să cumpere sau să facă câștig la român mai bine pierde ea. Numai românul se duce la străin, care-l înșală și trage pe sfoară, răzând cu ochii. Și el crede stăpânului jupân!

Da, așa suntem noi, mai bucuros merge cu trebile noastre la avocatul, doctorul, boltașul ori meșteșugarul străin, decât să mergem la cel de un sânge și neam cu noi.

Mulți vor zice că boltașul ori meșteșugarul de român e mai scump ca străinul.

Da, se poate, fiindcă pe el nu-l sprijinesc ai lui. Dar uitați-vă Vinerea în Făgăraș la românii ce forfotesc prin piață, intrând cu bani și ieșind fără bani — ba și înșelați — din prăvăliile perciunașilor și ale comercianților străini. Trebuie să-i vină cu greu ori-cărui român și să i-se rupă inima de năcaz, când știe, că banii asudați ai românilor merg în pungile străinilor, cari își bat joc de neamul și limba noastră.

Da, dar până acum așa, de aici încolo altcum. Să fim mai cu minți, căci toate popoarele se deșteaptă tot mai mult. Și de ce să fim noi altcum?

Să ne dăm copiii, noștri la meserii, și să-i sprijinim pe oamenii noștri, căci numai așa vom putea înainta și noi.

Și cărturarii să meargă cu pildă bună înaintă și să arete și spună, că e păcat să dai banul românesc în mâna străinului.

Și iată domnii din Cincul mare și jur dau dovadă de aceasta, căci au ridicat prin banca românească „Armonia” o casă, adevărat palat, în care are și trebuie să se învârtă banii românilor, căci, cel ce va îndrăgii străini, mânca-iar inima câinii”, vorba poetului nostru Eminescu. Și se va deschide și o boltă „Consum”, căreia fiecare român din Cinc și jur e dator a-i da tot sprijinul posibil, căci „hai să dăm mână cu mână cei cu inima română...” și „unde-i unul nu-i putere la nevoi și la durere, unde-a doi puterea crește și dușmanul nu sporește.”

Cântece din popor.

Din Sebeșul-de-sus.

Trandafir de pe rozor
Roșu-i doamne, roșior,
Roșu-i, doamne cam închis
Tinerel băiat mi-am prins.
Dar nu l'am prins într'adins
Ci l'am prins într'o cercare,
Să vedem ce minte are.
Are fire de voinie
Or minte de copil mic,
Are fire voinicească
Or minte copilărească?

De-ar fi locu n'țelenit
M'aș duce de unde-am vint,
Dar locul e tot arat
Am să șed unde-am plecat,
Unde măicuța m'o dat.

Omul care-i năcăjit
Se cunoaște pe pășit,
Că pășește mărunțel
Și năcazu-i după el.
Te cunosc badeo cunosc
Pe mersul picioarelor,
Că iești boala boalelor,
Te cunosc pe pălărie,
Că nu iești de omenie.

Frunză verde călăpăr
Doi feciori maico mă cer,
Unu negru unu băl.
Spune-mi, spane-mi, puia de cuc
După care să mă duc.
Frunză verde de măr dulce
După-l băl mai că m'aș duce.
Frunză verde de măr acru
După-l negru meargă dracu.
Că trebuie opărit.

Trei muieri la șurluit,
Și săpun de cinci arginți
Și tot nu-l mai văd albit.
Dar bădița care-i băl
Cu puțină apă-l spăl.

Nu-s frumoasă nici n'am fost
Dar n'am iubit lucru prost,
Nu-s frumoasă nici n'oi fi
Ș'oi alege ce-oi iubi.
Din vârful scăieților
Din fruntea băieților.

Măi bădițo badiul meu
Ci'n ț'o pus numele tău,
Paro-a fost în gândul meu,
Și cine te-a botezat,
Paro-a vint de m-a n'trebat.

Culese de Viorica Matei.

FELURIMI

Colera sau holera? Sunt la noi mulți oameni, ba chiar și ziare care nu știu cum trebuie să se zică și să se scrie: *coleră* sau *holeră*? Ori-ce român trebuie să vorbească românește curat și bine. Cine spune *coleră* dovedește că nu știe bine românește, chiar dacă scrie la gazete. *Colera* se spune numai nemțește, și ungurește, dar românește se spune *holeră*. Dar afară de *c* și *h* mai ieste o deosebire. Accentul tonic, adică apăsarea sunetului nu se pune pe *o* ci pe *e*, va se zică nu se spune *coleră*, nici măcar *holeră*, ci se spune *holeră*. Iar cine mai zice *colera* Să-l mănânce *holera*.

SFATURI

Vacile cu nărav. Un agricultor american arată un mijloc pentru a împiedeca vacile de a reține laptele; mai înainte de a le mulge se apasă cât se va putea de tare cu vârful degetelor partea de din dos, timp de un minut. Vacile atunci lasă la muls tot laptele.

— Pentru a se păstra *zama de lămâie*, trebuie să storcem lămâia pe o storcătoare de sticlă, punem zama în sticlă și o fierbem vreme de un ceas punând sticla astupată într-o oală cu apă fierbinte. După-ce a fiert, trebuie să lăsăm sticla în apă fierbinte până când se răcește apa. Pe urmă putem să pecetluim sticla și în starea asta se păstrează foarte multă vreme. Zama asta se poate da la bolnavi în loc de oțet la salată care așa se mistuie foarte ușor.

— La *broderia albă* e bine să frecăm ața cu o bucățică de ceară albă (dela albine). Ața se rupe mai greu și broderia iese mai frumoasă.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 13 Octomvrie n.

Teatru românesc în Sibiu. Duminecă în 16 Octomvrie st. n. românii din Sibiu vor avea prilejul să vadă o reprezentațiune teatrală, care făgăduiește a fi foarte frumoasă. Se vor juca piesele „Pribeții” (Lumpaci Vagabundus) comedie în 2 acte de Nestroy și „Muza dela Burdujeni” într'un act de Costache Negruzzi. Intre cele două piese se va recita dialogul „Cum povestea o bunică”: D. Dr. Anton Bogdan va cânta din fluer câteva din minunatele sale doine. Teatrul fiind dat de „Reuniunea meseriașilor români”, credem că publicul va sprijini pe harnicii noștri meseriași.

Premiate la expoziția din Vale. Cu prilejul adunării Astrei în comuna Vale s'a făcut și o minunată expoziție de lucruri de mână și de poame, la care au fost premiate d-șoarele Anuța Dancu, Maria Salomie și dna Ana Itu, preoteasă.

Cununie. D-șoara Florica Brote și dl Nicolae Boier, ales preot, și-au serbat Joi 6 Octomvrie la orele 5 p. m. cununia lor religioasă în biserica catedrală din Sibiu.

Un român judecător la Curtea de Casație. Dl Dr. Gheorghe Plopu a fost numit judecător la curtea de Casație (cea mai înaltă judecătorie a țării, unde se judecă în rîndul din urmă procesele) din Budapesta. Felicitările noastre!

Alegere de medic. Dl Dr. Traian Petrascu a fost ales medicul cercului Tâlmaci. Postul stătuse vacant (neîmplinit) vreme de un an.

Membru fondator la biserica din Vârșeț. despre care am vorbit în numerele trecute, s'a înscris dl Alecsandru Bobeș și soția, ne-gustor de mașini agricole în Vârșeț. Dânsul a plătit suma de 500 de cor. ca taxă pentru ridicarea bisericii românești în Vârșeț.

Mântuit. Tribunalul din Caransebeș a mântuit de supt acuză pe Constantin Budeanu, din Mehadia, care a fost acuzat, că înainte de alegerea de deputat a tras de trei

ori cu revolverul asupra lui Burdia. Arma nu s'a slobozit însă, fiind patronele umede, ori fiindcă revolverul a fost împedecat. Apărători ai lui Budeanu au fost dl avocat Dr. Samuel Vladone din Bozoviciu, și dl avocat Dr. Victor Bontescu din Hațeg.

† Iosif Pop fost judecător la Curtea de Casație a încetat din viață în virtutea de 72 de ani. Deși a stat în slujbă ungurească, iel a fost un bun român și a scris nu de multe o carte în care apăra drepturile noastre față cu vrăjmașii șovinisti.

O nouă despărțire a Asociației se va înființa cu reședința în orașul Marghita (Bihor). Adunarea cea dintâiu pentru alcătuirea despărțirii se va ținea Duminecă în 16 Oct. st. n. și va fi condusă de dl Dr. Dionisie Stoica.

Biserica din Șelimbăr prădată a treia oară. Cel mai negru din păcate, prădarea bisericii, a fost săvârșit a treia oară în Șelimbăr. Hoții au intrat în noaptea 12/25 Sept. în biserică dar s'au cam păcălit căci n'au găsit decât suma de 14 cor. 66 fileri. Nici acuma făptașii n'au fost prinși. Dumnezeu să-i bată să n'aibă în toată viața lor mai mult decât au furat acuma din lăcașul lui cel sfânt.

Logodnă. D-șoara Anica Brătioiu (Teiuș) și dl Ioan Mihu Ciufudeanul (Blaj) logodiți.

Petrecere în Blaj. Tinerii meseriași din Blaj vor organiza Sămbătă 22 Oct. st. n. o petrecere în sala otelului „Univers”. Venitul e menit pentru ajutarea văduvelor și orfanilor de meseriași. În cursul petrecerii va fi „postă umoristică” și bătaie cu „confetti”.

Sfințire de biserică. În 3/16 Octomvrie a. c. se va sfinți biserica din Ormindea. Sfințirea o va săvârși Prea Cuvioșia sa Dr. Eusebiu R. Roșca, protosinghel în Sibiu.

Procese cu dușumul. Atât „Vocea Gra-niței” cât și „Sentinela” din Caransebeș au onoarea a avea mai multe procese de presă. Redactorul foilor, dl George Țințariu, a fost ascultat în vre-o 3 procese până acum, parte la căpitanatul poliției, parte la judele de instrucție. Cele două ziare luptă cu vitejie împotriva ticăloșilor lui Burdia, trădătorul dela Caransebeș.

Un hoț s'a ivit în zilele trecute în comuna Ileni, din apropierea Făgărașului, în persoana lui Aron Cornea, fecior de vre-o 28 ani. Feciorul acesta abia de câteva săptămâni a scăpat din închisoare pentru o jăfuire anterioară, unde a fost stat 2½ ani. După-ce scăpă din închisoare a jufuit prin mai multe comune, iar pe banii furați își petrecea în Făgăraș, plătind tot cu hârtii de câte 50 și 100 cor.

Venind iar la Ileni, săvârșește mai multe hoții scăpând adese-ori pe ferești. În urmă dând locuitorii de urma lui l'au fugărit și strâmtorat, dar a' scăpat cu o dibăcie rară, deși l'au înecjurat mai mulți rămânându-i acolo numai pălăria ce i-a căzut din cap și în care s'a aflat o hârtie de 50 cor., care era a unuia din cei-ce l'au strâmtorat. Atunci au sosit în comună și jandarmii și l'au căutat până noaptea târziu dar nu l'au aflat. — În ziua următoare apoi s'a aflat, că a dormit în Ileni într'o clăie de paie și pe când jandarmii îl căutau în ruptul capului prin cucuruz, în ziua următoare el venea liniștit pe drumul ce duce la Făgăraș. Nice până azi nu l'au aflat, bravi jandarmi! A pușca oameni pacinici e mai ușor, ca pe un hoț, nu-i așa domnilor: dela Mărgineni, Făget, Tâlna?

Cantină școlară în Lugoj. Comitetul Reuniunii femeilor române din Lugoj a luat hotărârea de a înființa o cantină școlară pentru copii de școală cari vin la școală din mari depărtări (Tunei, vii șcl.) În acest scop a hotărât să jertfească suma de 400 de cor. Scopul cantinei e de a da copiilor de școală prânzul gratuit (fără bani) în vremea celor 4 luni de iarnă. Bieții copilași nu vor trebui să meargă pe frigul iernei la mari depărtări până acasă spre a lua prânzul și spre a se întoarce după prânz la școală, ci vor pleca de acasă dimineața și se vor întoarce seara după școală. Se crede că celelalte societăți din Lugoj vor da de asemenea ajutoare pentru cantina școlară.

Un nou născocitor de aeroplan, român ardelean. Dl *Eugen Blanu* din comuna Făget (com. Tîrnavei mici), student la universitatea (școala înaltă) din Viena a izbutit să născocască un nou fel de aeroplan, la care a lucrat vreme de 2 ani. Noua mașină de zburat va fi lucrată în orașul Frankfurt (țara nemțească).

Un dar pentru biserica din Cisnădie. Parochianul *Dumitru Macrea* cu soția sa *Ioana* au binevoit a dăruii bisericii gr. ort. din Cisnădie un rând întreg de odăjdii în preț de 120 de coroane. Pentru acest dar frumos comitetul parohial în numele comunei bisericesti exprimă mulțumirilor binefăcătorilor și pe această cale mulțumită și recunoștință.

Comitetul parohial.

Conferințe populare în Daia. În comuna Daia (Alba-de-Jos) s'au ținut în ziua de 24 Sept. st. n. două conferințe, una de părintele protopop al Sebeșului, *Păcurariu*, despre îmbrățișarea meseriilor, a doua de dl învățător *Duvlea* din Sibiușeni, despre alcool. Sătenii au ascultat cu mare plăcere cele două conferințe pline de învățături și povești folositoare.

Ziua numelui împăratului. Maiestatea Sa împăratul a serbat Marți 4 Oct. st. n. ziua numelui său. La serviciul divin ținut în aceia zi în biserica împărătească din Viena, au luat parte toți arhiducii.

Holera scade. Deși s'au ivit și în zilele din urmă îmbolnăviri nouă de holeră în orașele de lângă Dunăre și în comitatele Baranya, Tolna, Bacica și Torontal, totuși cazurile se ivesc tot mai puține și mai rare. În orașul Mohács unde s'au întâmplat cele mai multe îmbolnăviri, primejdia scade tot mai mult, încât avem nădejdea că vom scăpa de oaspetele negru, pe care ni-l'a adus pe cap negrija autorităților ungurești.

Românii din Indianapolis călcați de carul electric. Ziua de 12 Septembrie va fi adese ori pomenită în Indianapolis, America, ca o zi jalnică de groaznică nenorocire. — Mai mulți saloneri români din Indianapolis, Ind., fiind în chef de petrecere, s'au dus la un farmer, de la care cumpărau vin. Au luat 6 automobile, muzica lui *Cassianu*, preteni și cu nevestele lor împreună au mers la farmă. Apucând chef pe seară au trimis automobilele acasă și au continuat petrecerea până pe la opt și jumătate. Atunci s'au dus să se urce pe trenul electric, care trece pe acolo, din Cincinnati, fiind departe de 5 mile de la oraș. Acolo nu e stație regulată, ci carul electric se oprește dacă vede că sunt călători. E obiceiul că, seara, spre a fi văzuți de mașinist, călătorii aprind chibrite ori gazete.

Așa au făcut și ai noștri, dar spre per-

derea lor, deoarece vagonul ce a sosit nu era de călători, ci de marfă, care nu se oprește. Dar au făcut și altă greșală, anume iei s'au așezat în mijlocul șinelor, crezând că și așa se oprește vagonul, până nu ajunge lângă iei. Vagonul nu s'a oprit însă, și în clipa următoare a ucis pe *Ioan Ursu*, de 28 ani, însurat, saloner, (reprezentant al ziarului nostru), apoi *Nicolae Ghiuchiciu* de 42 ani, omorându-l pe loc.

Nicolae Dobrotă a fost greu rănit la un picior. Nu e nădejde de scăpare pentru el. Au suferit răni femeia lui *Ioan Ursu* și femeia lui *Ioan Balint*. A mai fost rănit și *Găvrilă Stava* și *Mari Baly*. Conducătorul vagonului de poștă spune, că în primul rând a crezut că sunt hoți, de aceea a dat putere și mai mare mașinei.

După *Ioan Ursu* a rămas un copil de 18 luni. *Ioan Ursu* a fost președinte la societatea „*Lumina Poporului*”, iar *Nicolae Dobrotă* la societatea „*Steaua Română*”.

Cei uciși au fost îngropați cu multă jale, luând parte mult popor. Pagubă de acești harnici români, nenorociți din vina și ușurința lor. Dumnezeu să-i ierte! (*Tulnicul*)

Desființarea ordonanțelor de ofițeri. Între schimbările ce plănuiesc la armata noastră ieste și aceea de a se desființa serviciul ordonanțelor (soldaților la ofițeri). Ofițerii vor primi suma de 24 de cor. pe lună, din care vor trebui să-și ție servitori, dar iei nu sunt mulțumiți, spunând că suma e prea mică.

Un român maghiaron, bătut în America. „*Tulnicul*” din America scrie următoarele. *Simon Gheorghe* se lăuda însuși a fi mare meșter în politică. Mai ales injură pe deputații români și apără pe unguri, că doară el fusese scriitor la judecătoria, în Oradea-mare. Te scârbea când îl auzia vorbind, jumătate ungurește, cum voia să învețe pe români minte, ca să strige și ei „*eljen Koșuth!*” Iar acest om pe lângă altele era și conducătorul filialei așa numitei bănci „*Aurora*” din mila și îndurarea infalibilă a foarte Reverendissimului *Epaminondas Lucaci*. Cu de aceștia vrea domnia să câștige pe români. Ei, o vorbă ca o sută, dl *Simon Gheorghe*, la o petrecanie cu bere, într-o Duminică în orașul Philadelphia (America), între alți români, și-a slobozit din nou nojițele graiului și frânele gurii și dă-o pe politică. Urmarea a fost că vre-o 12 români l'au trântit la pământ, unul i-a dat cu sticla în cap, altul l'a belit cu cuțitul, încât ca vai de el a fost dus la spital. Cei ce l'au bătut se înțelege au ajuns la răcoare.

Dar i-au făcut bine.

Călcăt de car. Băiețelul de 6 ani al lui *Avram Honț*, a fost călcat în Sibiu de carul sasului *Paul Boek* din Șura mică pe când acesta se întorcea dela țîrg. Copilul a murit numai decăt.

Doi dăruitori unguri. Dacă la noi se jertfește mult pentru cultura românească în schimb și ungurii au mari dăruitori. Dăunăzi au murit doi inși, unul *Laky Adolf*, care a lăsat două milioane și jumătate, iar altul *Emmer Kornél* a lăsat cinci milioane, amândoi pentru scopuri culturale ungurești.

Milioane risipite în fum. Sunt neînchipuit de mari sumele pe cari oamenii le cheltuiesc cu fumatul. În cele 7 luni trecute ale acestui an visteria țării a încasat din vânzarea tutunului suma de 72 milioane 952, mii 218 de cor. Așa-i făcut omul să cheltuiască sume grozave pentru nimicuri, pe cari le suflă în vînt și-i zgîrcit când e vorba să dea un ban pentru școală, pentru biserică, un ziar sau alt lucru de folos.

Zorovavel 1. *Perhaița*, preot gr.-cat., după scurtă suferință a decedat Mercuri în 5 Octomvrie 1910, la 12 oare p. m. în al 52-lea an al etății. A fost înmormântat în Ghichișul de jos, Sâmbătă în 8 Octomvrie n. la 11 oare a. m. Odichnească în pace!

La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare al „Reuniunii meseriașilor sibiieni”, au mai dăruit: Domnul *Iulia de Bardosy*, inspector r. de școale penz., cu prilejul fidejării ficei sale *Olivia*, prof. la școala civ. de fete a „*Asociațiunii*” cu dl *Dr. Victor Deleu*, adv. în Șimleul Silvaniei 10 cor. *Gheorghe Mera* propr. (Abrud) și soția sa *Mariți*, cu prilejul așezării fiului lor *Nicolae* (abs. de 4 gimn.) la lăcătușerie 80 bani, *Vasile Maxa*, paroh (Gârbova-sup.), 2 cor. *Maria Iagăru* (Abrud) cu prilejul aplicării fiului său *Simion* la lăcătușerie (abs. de 4 gimn.), 40 bani, și *Vic. Tordășian*, președinte, 10 bani.

Regele Belgiei în Viena. Regele *Albert* al Belgiei și cu Regina au vizitat săptămîna trecută pe împăratul *Francisc Iosif* la Viena. Bătrînul nostru domnitor i-a primit cu multă bucurie. La masa de gală dată de împăratul cei doi domnitori au rostit câte o cuvîntare, în care au spus că cele două țări, Belgia și Austro-Ungaria sunt prietene.

Belgia e o țară mică cu 6½ milioane locuitori, oameni foarte harnici și foarte bogați. Regele *Albert* e unul din domnitorii cei mai buni și iubitori de popor.

Binele din America. Se crede că America e țara unde se trăiește ca în rai. Sunt însă și acolo multe rele. În anul 1908 se găseau în orașul New-York 100,000 de încăperi lipsite de ferești, cari încăperi slujesc ca odăi de durmit pentru sărăcime. Din pricină că soarele nu bate nici odată în iele, sunt umede, infundate și foarte nesănătoase. Locuitorii acelor încăperi mor în număr mult mai mare decăt locuitorii din încăperile celelalte. Scumpetea chirilor e spăimîntătoare. Un nenorocit de aceștia spunea odată: „*Imi închipui cerul ca un loc unde nu se plătește chirie*”. Copii dacă nu mor de anghină, scarlatină sau tifos, cad mai tirziu pradă ofitei.

Adunarea viitoare a Asociației se va ținea în anul 1911 la Blaj. Adunarea va serba al 50-a an dela întemeierea Asociației. „*Gazeta*” vestește că blăjenii fac de pe acum pregătiri mari. Adunarea va fi una din cele mai strălucite din câte s'au văzut în Ardeal. Se va face o expoziție din partea meseriașilor, teatru, coruri și altele.

ECONOMIE

Ologul la vite. (*Durere de gură și de picioare sau febra aftoasă*). Boala de gură și de picioare a vitelor, zisă încă și febră aftoasă, bîntue astăzi o mulțime de sate ale țării. Cultivatorii de pămînt cunosc pe dată această boală când se ivește printre vite. Boala atinge vitele aproape în totdeauna fără a le omori. Dar dacă boala de gură și de picioare a vitelor nu e mortală decăt în cazuri rare de tot, ea aduce, în schimb, pagube foarte mari agriculturii sătenilor, proprietarilor și întregii țări. Vitele slăbesc rău și nu mai pot munci. Vacile bolnave își împuținează laptele.

Dacă vreți ca vitele să se vindece repede și să nu slăbească mult de boală, trebuie să se îngrijească. Îngrijirea e ușoară.

Cât ține boala, să se dea vitei să mănânce ceva uruială ori nutreț moale, după cum poate omul; nutrețul aspru și bătos le sgârie buzele din gură și le face rău. Apoi să li-se spele gura de câteva ori pe zi cu ceai rece de mușetel ori cu fiertură rece de coajă de salcie, ori de coajă de stejar, ori cu apă otetită, sau, dacă voiește omul, să spele gura vitei de 4—5 ori pe zi cu apă în care s'a topit piatră acră, o lingură la un litru de apă, amestecată cu rachi.

Boala e molipsitoare, de aceea vitele îmbolnăvite trebuie să fie ferite cu totul de cele sănătoase. (**Agricultorul**).

Lipsa de lapte în Sibiu din pricina boalei de vite. Boala de unghii și copite (febra aftoasă) bântuie în mai multe comune ale comitatului Sibiu, așa în Veștem, Tâlmaci, Feleac, Șelimbăr, Mohu, Bungard și altele. Boala a fost adusă de caii armatei cu prilejul manevrelor ce s'au ținut pe la Veștem. Din pricina boalei Sibiu va fi lipsit vreme de 14 zile de laptele care vine din aceste comune.

La târgul de vite din Reghinul-săseșc, ce să începe în 16 Octomvrie st. n. nu ieste iertat a se mâna vite cu copita crepată, de oarece în Reghin și jur e boală de gură și de unghii.

Prețul bucatelor

În Sibiu la 11 Octomvrie st. n.:

Grâu	Cor. 14,—	pană 15,20 de hectolitr
Săcară	—	—
Ovăș	5,60	8,80
Cucuruz	10,50	11,60
Cartof	2,50	8,—
Fasole	14,—	15,—
Șaină Nr. 3	31,—	— la 100 chilo
„ „ 4	30,—	80,80
„ „ 5	29,—	29,80
Slănină	180,—	196,—
Unsoare de porc	192,—	196,—
Său brut	58,—	60,—
Său de lumini	76,—	80,—
Său de lamini topit	92,—	92,—
Săpua	64,—	64,—
Fân	4,60	6,80
Lemne de foc neplutite	7,50	7,75 la met. cub.
„ „ plutite	6,25	6,70
Spirit rafinat	1,82	1,85 la litru
Spirit ordinar	1,80	1,83
Carne de vită pentru supă Cor. 1,20	pană 1,60	la chilo
„ „ friptură	1,36	1,60
„ „ vitel	1,—	1,60
„ „ porc	1,40	1,80
Ovăș, 10 bucăți	—,67	—,80
Un pătrar de miel	—	—

În Budapesta în 12 Octomvrie st. n.:
(Grâu și săcară de cea nouă)

Grâu de Tisa 78 chilo Cor. 10,47	pană 10,65	la 50 chilo
„ „ 79 „ „	10,50	10,76
„ „ 80 „ „	10,55	10,87
Săcară	7,50	7,67
Orz	6,90	7,40
Ovăș	8,—	8,35
Cucuruz	6,10	6,25

Unsoare de porc Cor. 176,— pană 177,— la 100 chilo
Slănină . . . . . 145,— 146,—

Sămânță de lăptăș C. 124,— pană 160,— la 100 chilo
„ trifoi „ 112,— 124,—

Porci îngrășați pentru untură C. 1,44 pană 1,50 la chilo
„ carne „ 1,36 „ 1,40
Vitei . . . . . —,— —,—

Pe o păreche de miei . . . . . Cor. —,— pană —,—
„ oi . . . . . —,— —,—

Prețul banilor în 12 Octomvrie n.

	exemplat:	vândot:
Galbeni	Cor. 11,28	11,38
100 Lei, hârtie	94,90	95,30
100 Lei, argint	94,—	95,—
Lire turcești, aur	21,45	21,65
1 funt șterlingi englezești	23,88	24,08
100 marce, aur	117,30	117,75
100 „ hârtie	117,30	117,75
Napoleon	19,04	19,14
100 Ruble rusești, hârtie	253,50	255,25
100 „ „ argiat	233,—	240,—

În urma alegerilor

ce s'au făcut acum, cum și cu considerare la stările politice destul de grele, prin care trece țara noastră, e de lăsat ca

Fiecare Român vrednic

și cu tragere de inimă pentru națiunea lui să-și tragă bine sama ce face. Pentru ca să fie bine informat asupra stărilor noastre fiecare din Românașii noștri să

aboneze „Foaia Poporului”

care este cea mai veche foaie populară și anume întocmită pentru trebuințele poporului nostru de pretutindenea.

Prețul Abonamentului:

Pe un an	Cor. 4-40
Pe o jumătate de an	2-20
De acum până la finea anului	1-10
Pentru țări străine pe an	11-—

Numeri de probă

trimitem la cerere ori cui și rugăm pe abonații noștri de peste tot locul ca să lătească foaia între cunoscuți sau să ne trimită adresele celor ce ar dori să aboneze foaia. Îmulțindu-se abonații vom putea face și foaia tot mai bună și mai bogată.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e însemnată după calendarul vechiu.)

2 Octomvrie: Aletea, Dicio-Sân-Mărtin, Feriház, Paraid, Petroșeni.

3 Octomvrie: Aiud, Aroid, Boreuta, Carțfalău, Cănadul sârbesc și nemțesc, Halmagiu, Ilonda, Mező-Erked, Sighetul Marmației.

4 Octomvrie: Nocrich.

5 Octomvrie: Aradul-Nou.

7 Octomvrie: Brașov, Cehul din Selagiu.

8 Octomvrie: Bontida, Ghiriș, Tasnád.

10 Octomvrie: Berzava, Bichiș-Ciaba, Boroșineu, Dalboșet, Reghinul-săseșc.

11 Octomvrie: Bruia, Zorlențul-mare.

12 Octomvrie: Almașul-mare (com. Oluj) Hadad, Șinca-veche

13 Octomvrie: Buza, Gherla, Grădiștea, Ighiu, Poiana sarată, Săsciori.

14 Octomvrie: Oclandul Homorodului.

15 Octomvrie: Bercas, Chezdi-Oșorheiu. Erdő-Szent-György, Iacșdorf (com. Târnava mare), Mănăradea, Petrișiu (com. Bistrița-Năsăud), Torda-Szent-László.

16 Octomvrie: Mehadia, Rodna veche,

17 Octomvrie: Batania, Borgo-Prund, Canija turcească, Deva, Kékes, Vârșet.

18 Octomvrie: Agribici, Bandul de Câmpie, Marpod, Nadeșul săseșc, Paloț.

19 Octomvrie: Drașu, Sângeorgiu săseșc.

20 Octomvrie: Ciozven, Oluj.

21 Octomvrie: Zeteleaca.

În aceste zile se țin în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu câteva zile mai înainte.

Cărți și reviste.

Din *Biblioteca teatrală* editată de *Editura Librăriei Ciurcu* în Brașov a apărut „*Ana Cosânzeana*”, piesă teatrală populară în versuri întocmită în 3 acte, de *Fabiu Sânjoanu*. Prețul 30 bani.

Din *Biblioteca teatrală* editată de *Societatea fondului de teatru român* a apărut Nr. 27: „*Rococo*”, comedie într'un act de *Gyp*, localizată de X. Editura Ciurcu, Brașov. Prețul 30 bani.

În editura *Librăriei Ciurcu* în Brașov au mai apărut: „*Alegătorul liber*”, monolog și alte 13 monoloage, de *V. Rădulescu-Niger*, prețul 50 bani; apoi „*Mintea și norocul*” precum și alte 12 povești populare, de *V. Rădulescu-Niger*, prețul 40 bani.

A apărut: *Raportul comerțului de comerț și industrie din Brașov asupra relațiilor economice din circumscripția ei în anul 1909*, înaintat ministrului de comerț reg. ung. Tip. Ciurcu & Comp. 1910.

A apărut: *Baromul Vasile L. Popp*, al II. președinte al „*Asociațiunii*” de Dr. E. Dăianu; Oluj Tipografia *Carmen*. Petru P. Bariț

A apărut: „*Nunta Țiganului*” comedie originală într'un act, scrisă în versuri de *Emanoil Suciu*, învățător. Tiparul „*Tipografia Poporului*” în Sibiu. O broșură de 64 pagini. Prețul 60 bani și 5 bani port.

Această piesă de teatru a d-lui Suciu, ale cărui scrieri sunt căutate pretutindeni, încă va fi desigur bine primită de cărturarii noștri dela sate, cari aranjează producții teatrale.

Se poate comanda dela *Librăria „Foaia Poporului”* pe lângă trimiterea înainte a prețului susnumit, sau dela autor în Măgărei, p. Bükös.

Poșta Administrației.

George Cănan în A. Pentru luna Iulie cine plătește foaia? Iară scurtați din cei câțiva bănuți! Abonamentul s'a socotit numai până la 30 Octomvrie.

Ioan Gavrila în A. Același răspuns, ca mai sus și D-tale. Abonamentul s'a socotit dela 1 Octomvrie până la 1 Decemvrie v. 1910. La carta poștală a D-tale, prin care întrebi, că de ce nu capeți foaia deja dela 27 Sept. n. — când ai trimis banii — și ea „ce va să zică asta” — îți răspundem că ceea ce faci D-ta nu e cu cale!

Iată de ce: Foaia apare după stilul vechiu. Dta ai primit gazeta până la sfârșitul lui Iulie, *adecă o lună mai mult*, după jumătatea anului. Neplătind, am sîstat foaia. Dta lași să treacă 6 săptămâni, apoi trimiți 1 cor. și 10 flieri, (iar nu cor. 1-20 cum serii), cu observarea ca să-ți trimitem foaia dela 1 Oct. *stil nou* până la 31 Dec. *stil vechiu*. — Fiind foaia noastră atât de ieftină, abonați de-al de Dta ne fac curată pagubă, afară de încurcarea cu socotirea abonamentului. Și fiindcă ne-ai întrebat, că „ce va să zică asta”, ți-am și răspuns; ca să vezi atât Dta cât și alții, că noi știm cine plătește regulat și cine nu.

George Lungu în S.-m. Abonamentul Dtale încă s'a socotit numai până la 1 Martie.

Orșova. Mulțumite pentru ilustratele trimise. Salutare!

I. Plesea, Rusia. Am primit banii și adresele trimise. Mulțumită pentru interesul ce ne arătați. Adresele Dtale mai ajung pe 2 luni, iar ale lui Genie pe 3 luni. Până atunci scrie-ne mai multe adrese rusești deodată, ca astfel să putem trimite foaia regulată și în anul viitor. Oclindarul îl trimitem îndată ce va apărea.

Liferări, licitări, arândări și altele.

(Datul este totdeauna după calendarul nou).

Arândarea locului de comasat de 29 jug. numit „La Bolovani”, de pe hotarul comunei Bungard. Biserica evanghelică din Sibiu. Licităția 16 Oct., 3 ore d. a., în Bungard.

Arândarea cârcimei comunale din Iacșdorf, lângă Agnita, pe 3 ani. Prețul strigării 1600 anual. Primăria comună, termenul 22 Octomvrie.

Arândarea cârcimei din Roșia-săsască pe 3 ani. Prețul strigării 1000 cor. Primăria, termenul 30 Oct.

Arândarea pe 3 ani a cârcimelor comunale din Gârbova (comit. Sibiu) de sub Nr. 111 cu 500 cor., cea de sub Nr. 44 cu 400 cor., cârcima de pe drum cu 600 cor. Primăria, termenul 16 Oct.

Arândarea caselor comunale cu licență de beuturi din Mărgineni (comit. Făgăraș), pe 3 ani. Prețul strigării 900 cor. anual. Primăria comună, termenul 16 Oct.

Arândarea caselor comunale cu licență de beuturi din Sebeș (comit. Făgăraș), pe 3 ani. Prețul strigării 1100 cor. anual. Primăria comună, termenul 9 Oct.

Arândarea pășunatului de iarnă în Nou și anume: „Hotarul mare” cam 720 jugăre, „Hotarul mic” 150 și „Hotarul bisericeii” cam 680 jugăre. Primăria comună, termenul 1 Noemvrie.

Arândarea pășunatului pentru oi peste iarnă în tabla „Biniș”, aparținătoare izlazului comun nedespărțit al Lugoșului român. Licităția se ține în 21 Octomvrie st. n. Condițiile se pot vedea la oficiul de expediție al orașului Lugoș.

Alte publicații mai amănunțite se pot citi încă în foaia noastră de azi la partea inseratelor.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”.

Loc deschis.

M. Lungu Fii, renumita fabrică de căruțe în Râșinari, execută ori ce comande cu prețuri convenabile. Atragem atențiunea ceterilor nostri asupra inseratului din numărul de azi al foii.

Poftă bună! Vei avea stomac bun, nu te vor chinuși apăsări de stomac și dureri, dacă vei folosi pentru minat Pilulele „Elza” Rhabarber ale lui Feller. Din praxă și-se spune și ești sfătuit s-o probezi și dta că-ți regulează stomacul. 6 cutii franco cu 4 cor. Le pregătește numai apotecarul Feller în Stubica, Centrala 112 (Comit. Zagrab). — Vezi Inseratul acestei firme în foaia de azi.

Arândare de pășunat.

Comuna bisericească evanghelică din Merghindial dă în arândă pe calea licitațiunei publice, ce se va ține la 16 Octomvrie st. n. 1910, orele 2 după amiază, în cancelaria comună, locul de pășune, cam 370 jugăre, pe timp de 5 ani, adică dela 1 Noemvrie 1910 până la 31 Octomvrie 1915. Amănunțit da oficiul parochial.

272 1—1

Merghindeal, 21 Septemvrie 1910.

Presbiteriul evanghelic A. B.

Anunț.

Cu 1 Noemvrie ori 1 Ianuarie se caută pentru o familie română de două persoane

o femeie de încredere

ori servitoare, care să știe fierbe și călca. Aproape de Sibiu. Simbrie lunară 20 cor. și spese de drum. Se va preferi o persoană mai bătrână, cu recomandare dela vreun domn preot, ori învățător.

Serisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite familiei respective sau se vor da informațiile dorite.

270 1—3

Nr. 1086/910

278 1—3

Licitățiune.

Să publică, că comuna Strugari lângă Szászsebes dă prin licitațiune publică moara de făină în 30 Octomvrie st. n. a. c. la 9 ore a. m.

Prețul strigării 1200 cor. 15 fl. Vadiul 10%. Oferte în scris să pot face până la începerea licitațiunii. Numai astfel de oferte să primesc în cari pe lângă suma hotărâtă e și declarația, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare, precum și vadiul necesar. Condițiunile mai de aproape să pot vedea ori când în oarele oficioase în cancelaria notarială din loc.

Strugari, la 4 Octomvrie 1910

Primăria comună

Daniil Petrașcu
notar.

George Vlad
primar.

Nr. 1085/910

279 1—3

Licitățiune.

În urma plusofertului dat să publică, că comuna Strugari (Szászsebes) dă din nou în arândă prin licitațiune publică casa pentru crismă comună în 30 Octomvrie st. n. a. c. la 10 oare înainte de amiază.

Prețul strigării 1129 cor. 25 fl. Vadiul 10%. Oferte în scris să pot înainta până la începerea licitațiunii. Numai astfel de oferte să primesc, în cari pre lângă suma hotărâtă e și declarația, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare, precum și vadiul necesar. Condițiunile mai de aproape să pot vedea ori când în oarele oficioase în cancelaria notarială din loc.

Strugari, la 4 Octomvrie 1910.

Primăria comună.

Daniil Petrașcu
notar.

George Vlad
primar.

Te doare ceva?

I. Renumitul „Fluidul Elza” al lui Feller e, după experiențele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumă (spurz), slăbire de nervi, junghieri în coaste, influență, dureri de cap, de dinți, de spate, amorteală, dureri de ochi, migrenă și multe nepomenite aci Fluidul Elza al lui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și gât și morbori din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”, 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale, K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distinct și sigur Pilulele-Rebarbara de mână al lui Feller, contra durerilor de stomac, zgirciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, ameteală, răgușeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa: 277 1—22

Eugen V. Feller, apotecar

Stubica, Centrala 122 (comit. Zagrab).

Se poate căpăta în tot locul
Kalodont

26 25—42 a lui Sarg

oremă de dinți nelăcunjurat de lipsă păstrează
dinți curăți, albi și sănătoși.

Grozav de ușor

este a apăla cu săpunul „Schicht” de carece acest săpun curăță și înălbește totodată, iar pe de altă parte se cruță ori 281 ce osteneală și încordare la lucru. 1—5

O corespondență postală

ajunge, ca să poți primi o foarte interesantă broșură gratis și franco. Această broșură descrie în mod științific și ușor de înțeles metoda de cură electrică, iar bolnavul care suferă de slăbire generală de nervi, reumatism, neuralgie, mistuire neregulată, lipsă de somn, dureri de cap și alte tot felul de slăbiciuni, va avea mare folos de această broșură. Nici odată nu s'a dat în Ungaria o broșură așa de interesantă gratis. Noi aducem această jertfă pentru a convinge pe oameni despre folosul ce îl poate aduce electricitatea.

Cere dta această carte și noi îți vom trimite-o gratis și franco 2—2 sub cuvertă închisă, fără nici o îndatorire.

Electro-Vitalizer, instit. de ord. med.

Budapesta, IV. Semmelweisgasse 4. Mezzanin 51.

Oare de ordinațiune în zilele de lucru dela 1/10—1 oară și dela 3—6 oare, Duminica și în sărbători dela 10—12 oare.

(cupon pentru o carte gratuită.)

Cătră Electro-Vitalizer, institut de ordinațiune medical.

Budapest, Semmelweisg. 4, Mezzanin 51. Binevoiti, vă rog, a-mi trimite o broșură din lucrarea d-v.: „Tratat despre electroterapia modernă” gratis și franco.

Numele: .....

Comuna: .....

Județul, comit.: .....

283 1—3

De vânzare

se află o casă cu licență de cârcimă, sare, tutun, cum și prăvălie cu mărfuri. Edificiul constă din 4 odăi, 2 pivniți și altele. Doriții să se adreseze la Nicolae Georgița, în Ohaba de sub peatră (Kő-Ohaba), posta Fehérviz, gara Bajesd, pe linia Piski-Petrosény.

Mai mult ca 600 dame cu avere

voiesc a să mărita urgent. Fără excepție de ocupațiune și religiune numai acei domni să pot înșina — chiar și fără avere — cari doresc căsătorie serioasă.

2 2 52—52

L. Schlesinger
BERLIN 18, Deutschland

Farafasticuri.

Lăsați cometa 'n pace.
Cometa a trecut.
Lăsați alegerile,
Ce-au fost, cum nu le-am vrut.
Nu vă mai bateți capul
Cu ce era să fie,
Ci bateți pe librarul,
Ce n'are 'n librărie
Broșura cea mai nouă
De vesele nimicuri,
De Călămar sunt scrise
Și-i zic: „Farafasticuri”.
Sunt pozne, glume 'n versuri,
Citindu-le te 'ngrași
De răs, și nu te costă
Nici cât un — „papricaș”.
Și nu dai de rușine
Ca cei ce-au înghițit
Un „gulaș” la alegeri,
Sta-le-ar pe veci în gât! —
In loc să stați prin birturi,
Bani grei să cheltuiți
Cu două libre — o casă
Intreagă 'n veselii.
De vreați nevastați dragă
Să fie strâns la tine,
Comandă broșurica,
Ascultă-mă pe mine.
De ai în casă-o soacră
Sau alt mare năcaș,
Cetind „Farafasticuri”
Faci pace, voie, haz!
Dar vă grăbiți, căci iată:
Ce-i bun să trece iute,
Mai iute ca la nuntă
Din vinul vechiu, o bute!!

Editorul.

„Farafasticuri”, versuri de distracție de Haralamb Călămar (porecla de scriitor a dlui Ermil Borcia), se pot procura dela Tipografia Poporului, Sibiu-Nagyszeben, strada Măcelarilor Nr. 12, cu prețul de 40 fileri pentru „talpa țerii” — țărânul român; cu 50 fileri pentru „cei încălțați domnește”, plus 5 fileri portul postal la ori care ediție.

Cine n'are parale, —
poate trimite și mărci postale.

Venin în sânge și cură pentru curățirea sângelui.

Nu numai boale de piele provin din necurățirea sângelui, ci eele mai multe boale este tot! Dacă în sânge sunt amestecate materii otrăvitoare, acesta se arată prin oarecare înbolnăvire. În cazul acesta nu are nici un sens a purta grije numai de locul cu durerea, ci întreg sângele trebuie îmbunătățit, trebuie să se facă o cură pentru premenirea totală a sângelui.

Îndeosebi acum se face de obicei cu plăcere cură pentru curățirea sângelui. Și aceasta cu tot dreptul, fiindcă în decursul iernii se adună în sânge multe materii otrăvitoare.

Numai cât trebuie să se abată omul dela obiceiul vechi și din punct de vedere științific fără nici o valoare, că adevărat un mijloc purgativ (de urdinare) este și un mijloc pentru curățirea sângelui.

Se poate susține cu siguranță, că cam 9 părți din 10 din toate boalele și anume: mistuirea grea, toate aprinderile organelor din lăuntru ale corpului, toate durerile produse prin o amestecare rea a sângelui, cu alte cuvinte „Veninul în sânge” este cauza lor. Astfel de boale sunt între altele: gicht, reumatism, galbinare, așa numita lipsă de sânge, cele mai multe boale de piele, dureri de fiere și ficat, dureri de inimă boala apei, boale de rerunchi hemorodie, astma, ologiri, dureri de cap, picioare reci, catar, aprinderea organelor de răsuflare de mistuire etc. etc.

Cine ar voi să zică că e cu neputință, cu atâtea boale să provină din o singură cauză, acela este a i-se spune: Dacă sângele nu conține și nu are materiile chimice de lipsă, dacă îi lipsește materiile săroase trebuincioase, atunci plămânii nu pot lua oxigen (o parte din aer) destul, și prin aceasta suferă întreg organismul corpului, iar urmarea este tot felul de boale.

Se îmbunătățește, se curăță sângele, atunci toate durerile aceste sunt delaturate.

Ce efecte minunate au o asemenea curățire a sângelui, o să arătăm prin unele exemple. Cel mai bun și și mai cunoscut mijloc pentru curățirea sângelui, un fel de sare nutritivă Schröder. Aceasta o dovedesc mii de scrisori și o recomandă medicii. Trei scrisori de mulțumită, pe cari le prindem în mână dintre cele multe, sună astfel:

Eu Vă pot aduce la cunoștință, că după folosirea „Renascin”-ului în timp de 4 săptămâni, m'am însănătoșat cu totul. Eu am suferit deja de 4 ani de mistuire rea și catar, tot ajutorul medical a fost înzadar. Numai D-Voastră Vă pot mulțumi, că am scăpat.

St. Michaelisdonn. Theodor Meister

Vă aduc la cunoștință, că eu întrebunțez tabletele D-Voastre întocmai după cum prescrieți și că am obținut un succes foarte bun. Eu am fost mai înainte totdeauna fără putere, aveam dureri de cap și de stomac, ba am suferit în unele rânduri și de reumatism. De toate aceste boale m'am scăpat. „Renascin”-ul D-Voastră îl voi recomanda la toți cunoscuții mei.

Altdorf Dșoara Ana Sögel.

Vă pot face îmbucurătoare veste, că cura cu „Renascin” mi-a fost tare bună. La început am avut 8% zahăr, iar acum numai 4%. Durerile din picioare au încetat aproape total, iar dispoziția generală este mulțumitoare.

Coesfeld Fr. Horstmann.

Același mijloc a ajutat așadar la reumatism, mistuire rea și catar în modul cel mai bun, ceea ce este o dovadă, că toate boalele acestea provin din unul și același motiv: necurățirea sângelui.

Acest mijloc poate fi cu atât mai mult și sigur recomandat, fiindcă o încercare nu costă nimic, iar pentru bunul succes se dă garanție. E de ajuns a te provoca la cele scrise aici și a trimite adresa D-tale la Dr. med. H. Schröder, G. m. b. H., Berlin W. 35, Postfach F. 60, de unde se trimite o cutie de probă gratis împreună cu o carte foarte interesantă și instructivă asupra țării și lăzii mai multor boale. Se recomandă a se folosi oricine cât mai vite de acest avantaj, fiindcă de sigur vor fi mulți cari vor cere. Un mijloc, care se poate proba gratis, este de sigur vrednic a scrie după el pe o carte postală. Adresa mea exactă este: Dr. med. Schröder, G. m. b. H., Berlin 35, Postfach F. 60.

2—3000 kilograme

slăniță pârliță

ce stă de 10 luni acățată sus, se află de vânzare în decurs de 8 zile cu preț ieftin la George Bolceanu, proprietar în Bungeard Nr. 147.

271 1—1

Mare succes

au inseratele în „Foia Poporului”, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articoli ce trebuiesc persoanelor singuratiche sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOIA POPORULUI”.

Costume pentru dame

după cel mai nou facon englez și francez, să eșecută dela cele mai simple până la cele mai fine, la dșoara

Elisa Schwarz

Sibiu, Schiffbäumel Nr. 2.

Tot acolo să primesc și 282 1—3

fete la învățătură

ce capătă totodată și mâncare și cvartir.

Rămășițe de lemn moale.

Pachețele de lemn.

Cocs, cărbuni de peatră.

Mare depozit

in

Cuptoare de tuciu pentru încălzit
cu lemne și cărbuni.

Cuptoare Meidinger, cuptoare pentru dejun,
cuptoare cu foc durabil, de căhale,
și pentru petrol, precum și cuptoare
cu căldură dublă (Radiator).

Aparate de fierț și încălzit pe masă

de culoare neagră, email
și îmbrăcate cu căhale
— în diferite prețuri. —

Cărămizi pentru cuptoare,
tave pentru copt și alte scule
ce trebuiesc la cuptor.

Hoarne pentru fum
negre și nichelate

la

86 1—52

Carol F. Jickeli

Sibiu—Alba-Julia.

Deschidere de prăvălie.

Aduc la cunoștința onoratului public, că mi-a'm deschis o

prăvălie de poame

și tot felul de **delicatese.**

Indeosebi rog pentru binevoitorul sprijin al Românilor din loc și jur.

Ioan Tatu

252 3— **comerciant**

Sibiu, Strada Turnului Nr. 28.

10 porunci pentru econom

foarte interesante în economia casnică, capătă fiecare gratis, franco și fără ori ce spese, dacă se adresează la apocarni Trakózy in Lalbach, Krain, Austria. 280 1 6

Ludovic Ferencz,

eroitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai bune stoffe de iarnă
— în mare asortiment —

noutățile

cosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Baglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 81 70—

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Vinuri de masă escelente,

litru cu 44 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria

248 69—

de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20

Neintrecut

la boale scrofuloase, de glandule, anemie, boală englezească, boale de gât și plămâni, tuse, pentru dezvoltarea copiilor slăbănogi, rămași în creștere, este și se recomandă cura cu 258 3—10

untura de ficat cu jod și fier

a lui Lahusen, brevetat „Jodella”.

Cea mai bună, efectivă, căutată untură de ficat. Ușoară și ușor mistuit. Prețul cor. 350 și 7. Coreji espres marca „Jodella” și refuzați benitațiile. Singurul fabricant: Farmacistul WILH. LAHUSEN în BREMA. Să poată căpăta în toate farmaciile din Sibiu și jur.

„Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții

Primește depuneri spre fructificare cu 4 1/2 % interese fără anunț, cu 5 % pe lângă un anunț mai lung, iar peste 10,000 Cor. cu 5 1/2 %. Interesele după depuneri se capitalizează de 2 ori pe an și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie st. n.

Darea de interese o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

Acoardă împrumuturi pe cambii, cambii cu acoperire hipotecară obligatiuni cu cavenji, pe hipotecă, — credite de cont-curent pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 6 1/2 — 8 % fără nici o proviziune.

Direcțiunea.

In Hala de mobile

strada Sării Nr. 33 **SIBIU** Salzgasse Nr. 33

se află totdeauna și se execută:

276 1—

Odăi comple pentru dormit

Odăi pentru mâncare

precum și tot felul de mobile singuraticice dela cele mai simple până la cele mai fine.

Scaune (jețuri) încovoiate în mare alegere

Fabricațiune proprie

Prețuri ieftine

CAROL HOREDT

măiestru măsur

Cel mai mare magazin de blănărie

ILIE STEFLEA

274 1—6

Piața-mare Nr. 18. **SIBIU** Piața-mare Nr. 18.

Apropiindu-se timpul de iarnă îmi iau voie a aduce la cunoștința onoratului public, că în prăvălia mea se află de vânzare boauri, manșoane, căciuli pentru dame și domni, precum și bunzi de drum, saci de picioare și căciuli românești în mare alegere. — Afară de acestea primesc și execut în atelierul meu tot felul de comande de bransa blănăriei. — Aici se vând și se cumpără tot felul de piei, după cursul pieței din Lipsa.

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public, că am preluat

Reprezentanța

fabricei de mașini de cusut

mai nainte

Seidel & Naumann, Drezda

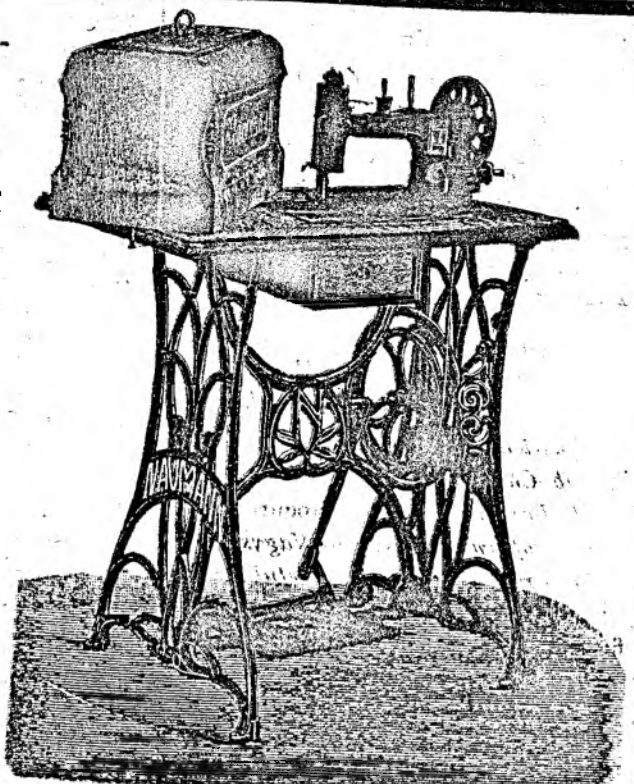
și am în depozit o mare alegere din toate sistemele de mașini de cusut ale susnumitei fabrici, care este bine cunoscută pe toate piețele din lume. 278 1—1

Cu toată stima

Carol F. Wultschner

Sibiu,

strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43

Pentru pășunat.

O **Hvadă** pe hotarul Sibiului, în mărime de 40 jug. cat. este momentan de arândat. Otava încă necesită.

Informațiuni dă **Nicolae Stoica**, comuna **Bungard** Nr. 45. 267 2 2

2 calfe de pantofar

să primească pe lângă condițiuni avantajoase la

Nicolae Baciu
266 2-6 pantofar
în **Mercurea** (Erdélyszerdahely).

Arândare de pășunat.

Societatea de pășunat din **Merghindeal** dă în arândă 666 jugăre pe timpul din 16 Octomvrie a. c. până în 1 Aprilie 1911. Ziua licitațiunii 16 Octomvrie a. c.

268 2-2

Comitetul

O fetiță drăguță de 18 ani,

(fetița unui brutar) puțin cam dezvoltată trupestă, cu o zestre de 400,000 coroane, ar voi a să căsătorie cât mai curând cu un tinăr modest. Numai oferenți serioși capătă răspuns.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 249 10-10

bomboanele Pemete

ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.

1 Carton 60 fileri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RETHY!

Căștigul cel mai mare eventual 600,000 marce.	Anunț de noroc	Căștigurile sunt garantate de stat.
--	----------------	-------------------------------------

Invitare la participare la

Șanșele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige

9 milioane 841,476 de marce

Căștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos

600,000 de marce

resp.	căștiguri la
560,000 marce	300,000 marce
550,000 „	200 000 „
540,000 „	100,000 „
530,000 „	60 000 „
520,000 „	50,000 „
515,000 „	45,000 „
510 000 „	40,000 „
305,000 „	30,000 „
303,000 „	20,000 „
302,000 „	15 000 „
	10,000 „

etc.

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 căștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitele să urcă de la clasă la clasă și câștigul cel mai mare din clasa primă e ev. de m. 50,000 iar cel din clasa 7-a 600,000.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasa primă sunt:

Loz întreg 6 M. (7 K)	Loz de jum. 3 M. (3.50 K)	Sfert de loz 1.50 M. (1.75 K)
--------------------------	------------------------------	----------------------------------

Planul oficial de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a căștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco. Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.

Căștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comandă rog acum sau cel târziu până la

28 Octomvrie n. 264 3-10

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg 36.

Tăiați aici

Comandă la **DI Samuel Heckscher sen.,**
Nr. 1097 bancher, Hamburg 36.

Trimite-mi { Loz întreg la 6 Marce (7.- K)
                  „ de jumătate „ 3 „ (3.50 „)
                  „ de un sfert „ 1.50 „ (1.75 „)

Adresa:

Prețul aici alăturat cu mandat } Ce nu-i dorit.
cu rambursă } să se plătească,

UN BĂIAT

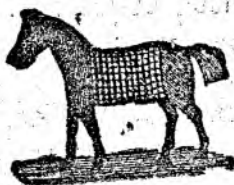
dela 13-15 ani să primească ca învățăcel sub condiții favorabile la **Toma Lupăș** frânzelar în **Săliște** (lângă Sibiu).

Atelier de curelărie, șelărie și coterărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cîsnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru
căroțat, călărit, vînat, sport și vîlaj, poclăzi
și procovături, portmonee și bretele solide
și altele

articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Carele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vîrzobi)
permanent în depozit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimite franco.

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

Mare depozit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Cel mai nou și mai bun leac!

Atrag atențiunea marelui public, asupra medicamentului meu, pe care l'am descoperit numai de curînd, și pe care îl dau cu garanție tuturor ce-l comandă. Medicamentul are mare efect asupra bolilor de: uime, buhoale, cocitură, sugel, bubă-vînată apoi la tîneturi de săcure ori de cuțit, la durere de spate, de picioare, și la umflături de rînză, de coaste, de pînțecă, de mîni, de masele, de limbă, de buze, de urechi, de picioare, de grumazi și altele, precum și celui care cade de-i vinețește vre-o parte a trupului, și la bube urite de pe trup!

Leacul folosit vindecă ori-și-ce boală de acestea. — Dacă morbul e mai vechiu coace fără nici o durere, spărgînd rana și trăgînd puroiul (coptura) și rămîne omul sănătos! — Folosește și la morburile secrete învechite și la arsuri! E folositor leacul și pentru animalele domestice, — de aceea e bine ca la nimeni să nu lipsească din casă acest leac pentru cazuri de îmbolnăviri, — leacul se poate păstra de la 10-20 ani fără a se strica.

Acest medicament (leac) nu se află spre vînzare în nici o farmacie, ci se pregătește de-adreptul de mine. Lămuriri (sfaturi) cum trebuie folosit leacul, se dau la cumpărare. — Leacul nu e periculos și are un miros plăcut. — Comandele se fac urgent și să trimite și cu rambursă!

Adresați-Vă cu încredere la

Remul Budoiu-Deleanu

în **Sibiu-Nagyszeben**
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Acest medicament (o rudă de 10 cm.
lungă) costă numai 2 cor. 40 fileri.

Două ruzi 3 coroane 40 fileri.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.,
Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care
să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură
— la podagră, reumatism și răceli. —

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțică va-
loare să fim precauți la cumpărare
și să primim numai sticle originale în
ștampă cu marca de scutire „Anker“ și cu
numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1.40
și Cor. 2 — să capătă aproape în toate far-
maciile. Deposit principal la Iosif Török,
farmacist la Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
:: „Leul de aur“ în Praga ::

— Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou. —
Expediție zilnică. 242 53-42

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în
numele de azi e bătătoare la ochi mulțimea acestor
bolnavi, a căror sânge și sucuri trupești sunt atro-
zitate și cari în urma urzitei din tinerete și prin
deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și
puterea spirituală. În timpul suprem al acestei
stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie
cineva care să dea tineretului deslușiri binevoitoare,
sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexua-
lă, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și
încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere
năcasurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a
gestiona aceste năcasuri ori și cui, ci trebuie să ne
adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos,
care ție să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale
și ție a ajuta și morburilor ce deja eventual există
atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru
acest scop e institutul renumit în toată țara al
Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist,
(Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă
discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât băr-
bați cât și femei) deslușiri asupra vieții sexuale,
unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să
curgă, nervii i-se lătească, tot organismul i-se eli-
berază de materiile de boală, chinurile sufletului
i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr.
PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și
radical cu metoda sa proprie de vindecare
chiar și cazurile cele mai neglece, ranele sifilitice,
boalele de țevă, beșică, nervi și șira spinării, lace-
puturile de confuzie a minții, urmările onaniei și
ale sifilisului, erecțiile de spaimă, eliberea puterii
bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge
de piele și toate boalele organelor sexuale feme-
ști. Pentru femei e sală de așteptare separată
și ție separată. În cease privește cură, depăr-
tarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce
causă n'ar putea veni în persoană, atunci cu plă-
cere i se va da răspuns amănunțit foarte discret
prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura
numai marca de răspuns.) Limba română se vor-
beste perfect. După încheierea curei, epistolele se
ard, oricât la dorință să retrimite ficăruia. Institutul se
îngrijește și de medicamente speciale. Visitele se
primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore
p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr.
PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII
Rákóczi-ut 10. — Locuința de a 1. Noemvrie: Bu-
apest. IV. Muzeum-körut 13. 80 74 —

Singurul institut de asigurare ardelean „TRANSYLVANIA“ SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recu-
noscute de cele mai eftine, și în.

Asigurări

(pentru învățători și preoți români
confesionale cu avantajii deosebite),
plătire simplă sau dublă a capitalului,
serviciul militar, și asigurări pe spese
rări de accidente corporale, contra infra-
gurări de pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la
sfârșitul anului 1909 K 4.831,168-51
Capitalul asigurat pe viață
achitate 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu foc K 112,045,412-
sfârșitul anului 1909 viață „ 10.847,132-
Fonduri de întemeiere și de
rezervă 2.309,387-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice
informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.
Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Nici când!

nu mai schimb altul cu săpunul meu,
de când folosesc săpunul de lapte de crin-
Steckenpferd (marca Steckenpferd) de
Bergmann & Co. Teschen a. E. fiindcă
acest săpun rămâne singur cel mai eficace
decât toate săpunurile medicinale, cum
și pentru îngrijirea unui teint frumos,
moale și delicat. Bucata cu 80 fileri să
capătă în toate farmaciile, drogheriile și
parfumeriile etc. 40 36-40

Pene de pat boame ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9.60; mai bune
cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate
cor. 18.—; cor. 24.—; albe ca zăpada, moi,
pufoase, scărmanate cor. 30.—; cor. 36.—

Expedarea franco cu rambursă. Schimb
și reprimire să admită pe lângă rebonificare
de porto. 251 4-6

Benedickt Sachselt, Lobes 184.

posta Pilsen, Boemia.

Auleo!

Afurisita de tuse
mă înneacă.

La tuse, răgușală și întrocănare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin“

Budapest, VI., Váci körut 17.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E.
Rummler, Karl Pissel, August Teutsch.

În Sebeș la Wilhelm Lederhölger și Ludvig Binder.

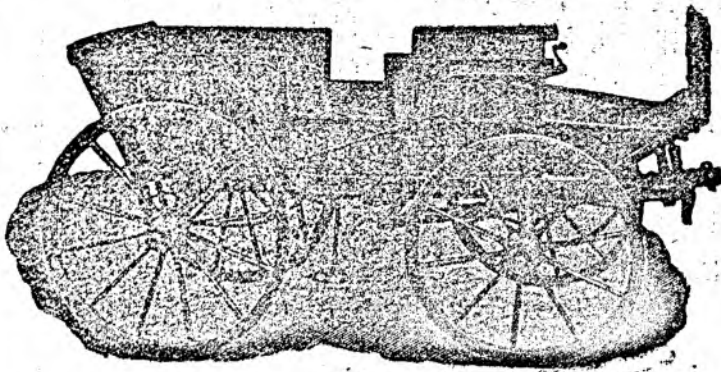
Trăiască!

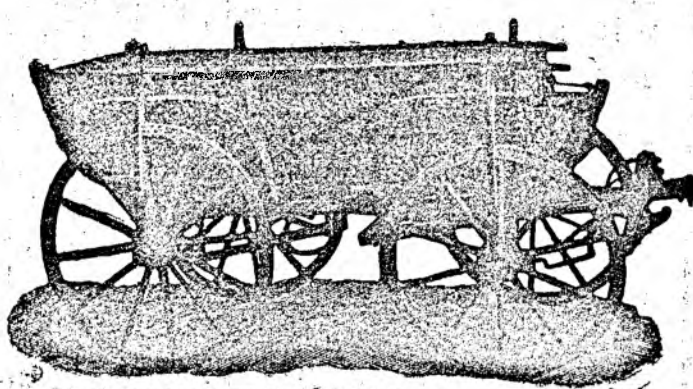
Pastilele lui Egger
mă scăpără iute.

254 4-26

Cară și căruțe de ori ce proporțiuni

din cel mai
bun material
neîntrecut
de
durabile
și ușoare
la mers
liferează cu
preț
convenabil

Fabrica fiilor M. LUNGU

Rășinari (Resinár) Szeben-
megye